ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ

"ເອກະສານແນະນຳ"

ລະບົບ-ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ

Lao Extension Approach " LEA "

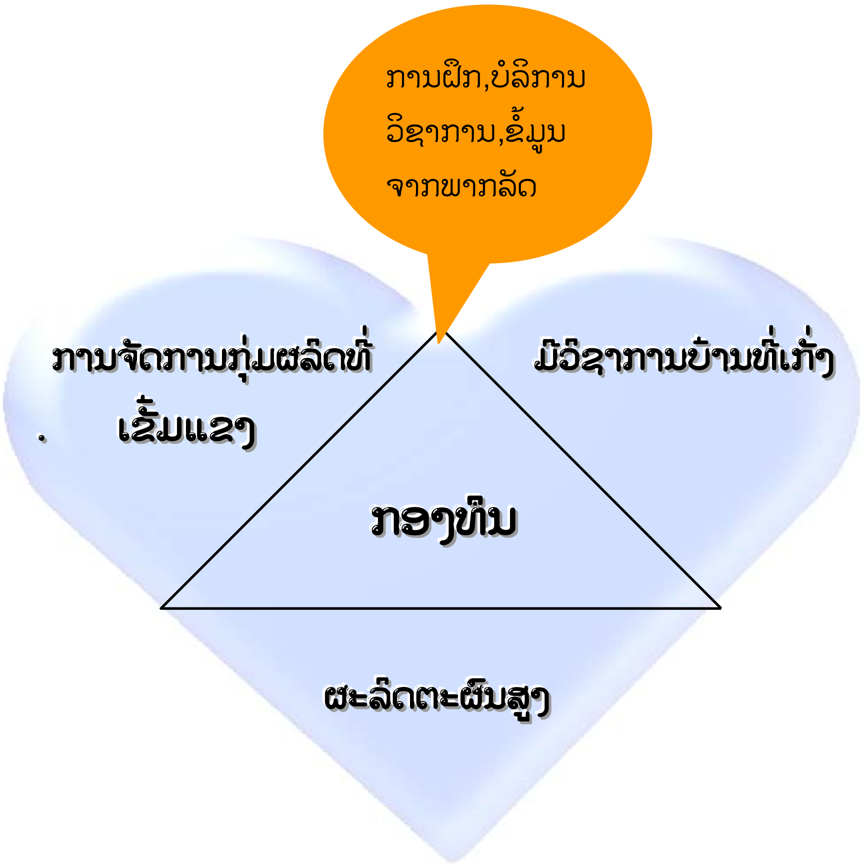

"ເພື່ອການຫັນເອົາໂຄງການລົງສູ່ເມືອງ ແລະກຸ່ມບ້ານ"

ກອງສົ່ງເສີມ ກ ປ, ສິງຫາ 2005

ບົດນຳ:

ແນວທາງປ່ຽນແປງໃໝ່ຮອບດ້ານຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວປະຈຸບັນແມ່ນເນັ້ນໃສ່ເຮັດໃຫ້ແຂວງກາຍເປັນຫົວໜ່ວຍຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຮອບດ້ານ,ເມືອງເປັນຫົວໜ່ວຍແຜນການ-ງົບປະມານ ແລະ ບ້ານເປັນຫົວໜ່ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນນຳເອົາປະເທດຊາດ ໃຫ້ຫຼຸດພົ້ນຈາກຄວາມເປັນ ດ້ອຍພັດທະນາເທື່ອລະກ້າວ. ດັ່ງນັ້ນ, ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ແນວທາງດັ່ງກ່າວຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງໄດ້ນັ້ນ, ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ທົ່ວພັກ, ທົ່ວປວງຊົນ,ທຸກຂະແໜງການວິຊາສະເພາະ,ຕະຫຼອດຮອດປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈ,ສະໝານສະມັກຄີ ເປັນນ້ຳນຶ່ງໃຈດຽວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາລະບົດບາດ ແລະ ສິດໜ້າທີ່ຂອງຕົນໃນແຕ່ລະຂະແໜງການໃຫ້ເກີດປະສິດຕິຜົນແທ້ໆ.

ເປັນອັນຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າມີພຽງແຕ່ການຮີບຮ້ອນເອົາໃຈໃສ່ພັດທະນາກຳລັງການຜະລິດຈາກສັງຄົມກະເສດຕະກຳ ທີ່ອີງໃສ່ທຳມະຊາດ ແລະ ເຄິ່ງທຳມະຊາດເພື່ອກ້າວໄປເປັນກຳລັງການຜະລິດທີ່ຂະຫຍາຍຕົວ,ມີວິທະຍາສາດເຕັກນິກ,ຜົນການຜະລິດສູງ,ມີຮູບແບບ ແລະ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດດີ ຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປວງຊົນທັງຊາດ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ໃນທີ່ສຸດເປົ້າໝາຍອັນສູງສົ່ງຂອງພວກເຮົາເພື່ອກ້າວຂຶ້ນສັງຄົມນິຍົມຈຶ່ງຈະບັນລຸໄດ້.

ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊຶ່ງເປັນຫົວໜ່ວຍການຈັດຕັ້ງນຶ່ງທີ່ມີບົດບາດຊຸກຍູ້ໃຫ້ບໍລິການວິຊາການແລະ ຈັດຕັ້ງນຳພາຊາວກະສິກອນ ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດໃຫ້ຫຼາຍກາຍເປັນສິນຄ້ານັບມື້ນັບຫຼາຍຂື້ນ ດ້ວຍຈັ່ງຫວະການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ໄວ ແລະ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບທ່າແຮງທີ່ມີໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີຄວາມໜັກແໜ້ນ ແລະ ໝັ້ນຄົງຍາວນານ. ພາລະກິດອັນສູງສົ່ງນີ້ມັນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພະນັກງານ ແລະ ນັກສົ່ງເສີມໃນຂະແໜງການທຸກຄົນຕ້ອງໄດ້ອອກແຮງປະຕິບັດບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຢ່າງຫ້າວຫັນເພື່ອຍູ້ແຮງໃຫ້ກຳລັງການຜະລິດຕົວຈິງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ນອກນັ້ນຕ້ອງໄດ້ອອກແຮງປະສານສົມທົບລະວ່າງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອຮ່ວມກັນຊຸກຍູ້,ສົ່ງເສີມ-ຍູ້ແຮງຂະບວນການດັ່ງກ່າວໃຫ້ເປັນໄປຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍການພັດທະນາສັງຄົມ-ເສດຖະກິດຂອງພັກ ແລະລັດຖະບານທີ່ຍາມໃດກໍ່ເນັ້ນໃຫ້ເກີດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ, ເພາະບາງ ບັນຫາ ໃນການພັດທະນາມັນເປັນສິ່ງທີ່ໃຫຍ່ເກີນກ່ວາຄວາມສາມາດຂອງພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນນຶ່ງທີ່ຈະແກ້ໄຂໄດ້ພຽງແຕ່ ຝ່າຍດຽວ.

ເອກະສານນີ້ແມ່ນການສະເໜີ ລະບົບ-ຮູບແບບການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ມີການດັດສົມ,ສັງເຄາະເອົາບັນດາບົດຮຽນທີ່ດີໃນການສົ່ງເສີມຂອງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ***<u>ເພື່ອຍູ້ແຮງຂະບວນການສ້າງນັກສົ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານໃຫ້ເກີດມີຂື້ນໃນທາງຮູບປະທຳ.</u>***

”ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ”

1 ບ່ອນອີງ ແລະ ເຫດຜົນຂອງການພັດທະນາຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ

1.1 ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ

ນະໂຍບາຍການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ລະບຸອອກໃນ ”ວິໄສທັດໃນການພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ” 1999. ຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ *“ທຸກການບໍລິການຕ້ອງມາຈາກຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຊາວກະສິກອນ” (ໜ້າ* xi)

“ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີການປັບປຸງໂຄງສ້າງການຈັດຕັ້ງໃຫ້ກະທັດລັດ,ເພື່ອຍົກປະສິດຕິພາບຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນການຕອບສະໜອງບໍລິການຊາວກະສິກອນໄດ້ຢ່າງທັນສະພາບ ແລະ ຍົກສູງຂອດການປະສານສົມທົບລະວ່າງຂະແໜງການໃຫ້ມີຄວາມໜັກແໜ້ນ. ນຳໃຊ້ຮູບ ແບບການກຳນົດບັນຫາມາ”ຈາກພື້ນຖານ”ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເປັນເຈົ້າການຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ (ໜ້າ xii)

“ຮູບແບບດັ່ງກ່າວໄດ້ເນັ້ນໜັກ 1) ຊຸກຍູ້ໃຫ້ພື້ນຖານການຜະລິດໄດ້ມີການກຳນົດແຈ້ງບັນຫາ ຂອງຕົນເອງ, 2) ຊ່ວຍເຫຼືອພື້ນຖານການຜະລິດໃນການຊອກຫາທາງອອກເພື່ອແກ້ບັນຫາ ແລະ 3) ສ້າງໂອກາດ,ເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າເຖິງແລ່ງຊັບພະຍາກອນເພື່ອແກ້ບັນຫາຂອງຕົນເອງໃຫ້ໄດ້(ໜ້າ 49)

*“ພະນັກງານ ກ ປ ເມືອງທີ່ມີໃນແຕ່ລະຂະແໜງການຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກໃຫ້ເປັນນັກສົ່ງເສີມການຜະລິດຮອບດ້ານ (*as FSEW) *ໂດຍໃຫ້ຮູ້ຈັກຫຼາຍໆໜ້າວຽກ..ຄວາມສາມາດ(ທັກສະ) ແລະ ກຳນົດກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະສະເພາະຂອງແຕ່ລະເຂດການຜ ລິດ (ໜ້າ* 49)

ຄວາມພະຍາຍາມຂອງລັດຖະບານໃນການປັບປຸງລະບົບການສົ່ງເສີມຍັງໄດ້ລະບຸແຈ້ງໃນຍຸດທະສາດການລຶດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະເທດ (NGPES ,2004). ໃນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ໃຫ້ ບູລິມະສິດກັບວຽກຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

"ຕ້ອງຫັນການວາງແຜນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມແລະມາຈາກຮາກຖານຢ່າງຂາດຕົວ.. (ໜ້າ 60)

"ເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ໄມ້ແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ" (ໜ້າ 60)

"ພັດທະນາລະບົບການສົ່ງເສີມແບບປະສົມປະສານເພື່ອກະຈ່າຍເຕັກໂນໂລຢີໃຫ້ໄປເຖິງຄອບຄົວປະຊາຊົນ ທີ່ທຸກຍາກ, ໂດຍສະເພາະໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ປັບປຸງຄວາມສາມາດຂອງກອງສົ່ງເສີມແຫ່ງຊາດ(NAFES)" (ໜ້າ 61)

"ເຮັດໃຫ້ການຄົ້ນຄ້ວາທົດລອງ(NAFRI) ແລະ ວຽກງານການສົ່ງເສີມ(NAFES)ຮັບໃຊ້ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງພື້ນຖານການຜະລິດ"(ໜ້າ 61)

ຍຸດທະສາດການລຶດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ(NGPES)ຍັງໄດ້ຍົກປະເດັນບົດບາດຍິງ - ຊາຍຂຶ້ນ, ຊຶ່ງປະກອບມີ:*"ການຈັດຕັ້ງ, ສັບຊ້ອນພະນັກງານໃນລະດັບແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ພະນັກງານສົ່ງເສີມ "ຕ້ອງເຫັນຄວາມສຳຄັນຕໍ່ບົດບາດຂອງເພດຍິງ" ໃນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການປັບປຸງແບບແຜນ ການຜະລິດ"* (ໜ້າ 114)

ອີກຢ່າງນຶ່ງທີ່ NGPES ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມຊຶ່ງປະກອບມີ: *"ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທຸກຍາກໃນການກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານທັງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ແຜນລະດັບ ທ້ອງຖິ່ນ, ຮວມທັງ ນະໂຍບາຍ, "ຍຸດທະສາດ" ແລະ"ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ທຸກຍາກໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດໂດຍຜ່ານການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຊຸມຊົນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ"* (ໜ້າ 117).

1.2 ສິ່ງທ້າທ້າຍສຳລັບວຽກງານ ການສົ່ງເສີມໃນຕໍ່ໜ້າ

ລະບົບການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງ ສປປ ລາວໃນຕໍ່ໜ້າຈະຕ້ອງດຳເນີນການປະຕິບັດໂດຍອີງໃສ່ ກອບນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຕ້ອງຍຶດຖືບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກອາດີດ. ບັນຫາ

ທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ຈາກການລໍຄອຍປະຕິບັດຕາມແຜນຈາກສູນກາງ ແລະ ຮູບການສົ່ງເສີມໄປຕາມຂະແໜງການນັ້ນບໍ່ຄວນໃຫ້ເກີດລົ້ມຄືນອີກ. ພະລະບົດບາດຂອງກະຊວງກະສິກຳ ໃນຖານະຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນທົ່ວປະເທດ ຄວນໄດ້ຮັບການປະສົມປະສານບັນດາບົດຮຽນທີ່ດີໆຈາກຜົນສຳເລັດຂອງບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆນັ້ນ. ສິ່ງທ້າທາຍກໍ່ຄືການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມ *ທີ່ຍູ້ແຮງ "ການຫັນລົງສູ່ພື້ນຖານການຜະລິດ, ມີສ່ວນຮ່ວມ, ຜູກພັນຫຼາຍ ພາກສ່ວນ ແລະ ມີ ຄວາມຍືນນານ".* ລະບົບດັ່ງກ່າວຕ້ອງສ້າງປະໂຫຍດໃຫ້ທັງເພດຍິງ ແລະ ຊາຍ ຂອງທຸກຊົນຊາດ ຊົນເຜົ່າໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ສິ່ງທີ່ຕ້ອງໄດ້ພະຍາຍາມເພື່ອຜ່ານຜ່າສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕ່າງໆກໍ່ຄືການເຫັນໄດ້ບັນຫາຕ້ອງແກ້ໄຂເພື່ອກ້າວເດີນຕໍ່ໄປນັ້ນປະກອບມີ:

- *ການຂາດຂໍ້ແນະນຳລະອຽດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການສົ່ງເສີມ,ອັນເປັນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກບໍ່ນ້ອຍ ແລະ ເອກະສານສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ພະຍາຍາມເລັ່ງໃສ່ການແກ້ໄຂສິ່ງດັ່ງ ກ່າວ.*

- *ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກສົ່ງເສີມໃນການໃຫ້ບໍລິການໃນວຽກນີ້ມີຈຳກັດ, ແຕ່ມີບາງໂຄງການທີ່ໄດ້ຊ່ວຍໃນການປະຕິບັດພາລະກິດດັ່ງກ່າວມາແລ້ວເຊັ່ນ* FIAT, PEP, LSFP ແລະ LEAP .

- *ຂາດງົບປະມານ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນພື້ນຖານເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກສົ່ງເສີມຖ້າທຽບໃສ່ບົດບາດແລະຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ. ສະນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະນູນຢ່າງຈິງຈັງຈາກພາກລັດ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຕ່າງປະເທດ.*

- *ການປະສານສົມທົບໃນການວາງແຜນ ແລະ ປະຕິບັດລະວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງແລະບັນດາໂຄງການຍັງມີຈຳກັດ. ແລະ ເອກະສານສະບັບນີ້ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນສຳລັບວຽກງານດັ່ງກ່າວ*

ໃນໄລຍະນີ້ຄວາມສ່ຽງສຳຄັນ ຕໍ່ຜົນສຳເລັດໃນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມນີ້ກໍ່ຄື ຫຼາຍໆອົງ ການຈັດຕັ້ງ/ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງມີການລໍຄອຍຊຶ່ງກັນແລະກັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ. ເມືອງອາດລໍຖ້າແຂວງເຮັດກ່ອນ, ແລະ ແຂວງລໍຖ້າຄຳສັ່ງຈາກສູນກາງ. ອົງກອນຜູ້ໃຫ້ທຶນລໍ ຄອຍການ ຕັດສິນໃຈຂອງລັດຖະບານ ,ຂະນະທີ່ຝ່າຍລັດຖະບານກໍ່ເບິ່ງທ່າອ່ຽງຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ສ່ວນນັກສົ່ງເສີມ ພາກສະໜາມ,ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ,ກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຄອບຄົວຊາວກະ ສິກອນກໍ່ໄດ້ແຕ່ລໍຄອຍວ່າ

ໃຜຈະເປັນຜູ້ເລີ່ມຕົ້ນເຮັດກ່ອນໝູ່.ຈາກການລໍຄອຍອັນດົນນານຂອງ ເຂົາເຈົ້າເຫຼົ່ານັ້ນອາດເກີດຄວາມເບື່ອນ່າຍເຊື່ອມສັດທາຕໍ່ການປະຕິບັດວຽກສົ່ງເສີມໃນທີ່ສຸດ.

ໃນຖານະເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມແບບມີສ່ວນຮ່ວມ,ທັງໝົດທຸກກຸ່ມແລະການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ. ການເລີ່ມຕົ້ນສາມາດດໍາເນີນໄດ້ຈາກທຸກ ຈຸດ ໃນລະບົບ. ທຸກພາກສ່ວນຄວນມີການວາງແຜນ ແລະ ປະຕິບັດກິດຈະກໍາຂອງຕົນໄປໂດຍມີ ການປະສານກັບພາກສ່ວນອື່ນແຕ່ຫົວທີ. ເຖິງເວລາແລ້ວທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ຈັບມືຖືແຂນ ແລະ ພ້ອມກັນປະຕິບັດຮູບແບບການສົ່ງເສີມ ອັນຈະເປັນການຊ່ວຍປົດປ່ອຍ ສ ປ ປ ລາວ ໃຫ້ອອກຈາກຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ.

2 <u>ຍຸດທະສາດການສົ່ງເສີມ</u>

2.1 ຫຼັກການລວມສໍາຫຼັບການສົ່ງເສີມໃນ ສ ປປ ລາວ

ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ(LEA- Lao Extension Approach)ຖືກສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານກອບຄວາມຄິດວ່າຊາວກະສິກອນເຂົາເຈົ້າຮຽນຮູ້ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຢ່າງໃດ" ແລະ ຈະມີວິທີສະໜັບສະໜູນໃນຂະບວນການແກ້ບັນ ຫາຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງໃດ?. ດັ່ງນັ້ນ,ຈຶ່ງມີຫຼັກການລວມລຸ່ມນີ້:

<u>ການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານ:</u> ມີຫຼາຍແນວຄວາມຄິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ອັນທີນຶ່ງ,ການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານໃນທັດສະນະການສົ່ງເສີມແລ້ວໝາຍວ່າສ້າງການບໍລິການໂດຍປະຊາຊົນດ້ວຍຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການຮຽນຮູ້ ແລະ ການແກ້ບັນຫາ. ອັນທີສອງ,ການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານໃນທັດສະນະການສົ່ງເສີມ ແມ່ນ ບັນດາ ເນື້ອໃນທາງເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ນໍາສະເໜີ ຕ້ອງ ກ່ຽວພັນກັບການແກ້ໄຂອຸປະສັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທ່າແຮງທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ. ອັນທີສາມ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກພາກລັດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຕ້ອງບົນພື້ນຖານແຜນການມາຈາກຮາກຖານການຜະລິດ ໂດຍມີພະນັກງານເມືອງເປັນຜູ້ເອື້ອອໍານວຍການກໍານົດຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆຢູ່ໃນລະດັບບ້ານ, ພະນັກງານແຂວງຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນທີມງານເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນສູນກາງ ເຮັດໜ້າທີ່ ປະສານຍູ້ໜູນຊ່ວຍໃຫ້ການແນະນໍາ

<u>ຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນ</u> ສິ່ງນີ້ບໍ່ແມ່ນຂັ້ນຕອນຕໍ່ເນື່ອງຈາກການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານແຕ່ຢ່າງໃດ. ການຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນໝາຍວ່າ ກິດຈະກໍາການສົ່ງເສີມທີ່ແຕກຕ່າງກັນຍ່ອມຈະປະຕິບັດໃນພື້ນທີ່ສະເພາະຂອງມັນ ແລະ ກິດຈະກໍາເຫຼົ່ານັ້ນຍ່ອມມີການປ່ຽນແປງໃນແຕ່ລະປີ. ສະນັ້ນ ຍ່ອມຕ້ອງມີຫຼາຍພາກສ່ວນປະຕິບັດ, ດ້ວຍຫຼາຍວິທີ ແລະ ຫຼາຍເນື້ອໃນ/ຫົວຂໍ້. ສິ່ງທີ່ແຕກຕ່າງກັບການຫັນລົງສູ່

ຮາກຖານອີກຢ່າງນຶ່ງ ກໍ່ຄື ການຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນໃນວຽກສົ່ງເສີມ ແມ່ນມັນກວມເອົາຫຼາຍໜ້າວຽກ ແລະ ຫຼາຍກ່ວານຶ່ງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຈະປະຕິບັດໄດ້. ເຖິງແມ່ນວ່າ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີພາລະບົດບາດ ແລະ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບສຳຄັນໃນວຽກສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການປະກອບສ່ວນຈາກພາກສ່ວນ/ການຈັດຕັ້ງອື່ນ, ທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ຮວມທັງຈາກພາກເອະຊົນ.

<u>ການມີສ່ວນຮ່ວມ:</u> ເປັນສ່ວນປະກອບສຳຄັນຂອງຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນພື້ນຖານການຜະລິດ. ປົກກະຕິຈະມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ບໍ່ເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກອບຄວາມຄິດຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ,ເນື່ອງຈາກວ່າມັນມີຫຼາຍປະເພດ/ລະດັບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ. ຊາວກະສິກອນອາດຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກສົ່ງເສີມແບບພໍແລ້ວຮີດບໍ່ກະຕືລືລົ້ນໃນບາງວຽກເຊັ່ນ: ການໃຫ້ນັ່ງຟັງຜູ້ບັນລະຍາຍບົດຮຽນ, ແຕ່ເຂົາພັດຫ້າວຫັນໃຫ້ການປະກອບສ່ວນໃນວຽກການເຮັດແປງສາທິດ. ແຕ່ທັງສອງກໍລະນີ ທີ່ກ່າວນີ້ເກີດໄດ້ອາດແມ່ນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈາກໃຜຄົນນຶ່ງຕ່າງຫາກ. ແຕ່ ລະບົບການສົ່ງເສີມ-ໂດຍປະຊາຊົນຂອງລາວ ອັນໃໝ່ນີ້ ແມ່ນເກີດຂື້ນບົນພື້ນຖານການປະສານຮ່ວມແນວຄວາມຄິດຈາກ ຫຼາຍໆຝ່າຍ. ຊາວບ້ານ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງເປັນຜູ້ມີບົດບາດສູງສຸດໃນການ ວິເຄາະວິໃຈບັນຫາ ແລະ ຕັດສິນໃຈກຳນົດທາງເລືອກເພື່ອແກ້ໄຂໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່.

<u>ສະໜອງຕອບຕາມຄວາມຕ້ອງການ:</u> ມັນເປັນສິ່ງເຊື່ອມໂຍງກັບການມີສ່ວນຮ່ວມ. ຖ້າຊາວກະສິກອນຫາກໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມແນ່ນອນກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມກໍ່ເປັນອັນຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງ ການຂອງພື້ນຖານການຜະລິດ. ບັນຫາທີ່ແທ້ຈິງກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ຊາວບ້ານຕ້ອງເລັ່ງລັດ ວິເຄາະໃຫ້ອອກ, ຊອກວິທີແກ້ໃຫ້ເຫັນ. ໃນທີ່ສຸດຫຼາຍໆກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມກໍ່ຈະເກີດເປັນ "ຮູບແບບ ການຮຽນຮູ້ ດ້ວຍການທົດສອບ ແລະ ປະສົບການ" ໝາຍວ່າເຂົາເຈົ້າໄດ້ເລີ່ມກິດຈະກຳດ້ວຍການທົດສອບປະສົບການທີ່ມີ. ມັນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບວິທີການສົ່ງເສີມທີ່ເນັ້ນເປົ້າໝາຍສະເພາະລາຍບຸກຄົນ, ຊື່ງອາດເກີດເປັນພຽງຮູບການປຸກລະດົມ, ໝາຍວ່າ ເຂົາເຈົ້າເລີ່ມກິດຈະກຳເພາະຖືກລະດົມໂດຍມີຂໍ້ມູນແບບ ລວມໆ.

<u>ປະສົມປະສານ:</u> ເນື່ອງຈາກວ່າຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນມີຫຼາຍໆດ້ານພ້ອມກັນ ແລະ ໃນຖານະເປັນສ່ວນນຶ່ງໃນລະບົບຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການ, ກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມຕ້ອງເບິ່ງຫຼາຍປະເດັນໄປພ້ອມກັນ. ໃນບ້ານນຶ່ງຊາວບ້ານກຸ່ມນຶ່ງ ອາດຕ້ອງການປັບປຸງການປູກເຂົ້າ, ກຸ່ມນຶ່ງພັດເປັນການປູກຜັກຂາຍ, ກຸ່ມນຶ່ງພັດແມ່ນການຈັດການນ້ຳ ແລະ ປ້ອງກັນດິນເຊາະເຈື່ອນ, ອີກກຸ່ມນຶ່ງພັດແມ່ນການລ້ຽງສັດ, ປູກໄມ້ປ່ອງ.. ໃນທີ່ສຸດມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ນັກ

ສິ່ງເສີມຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກຕົ່ມເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນພື້ນຖານຢ່າງ ຮອບດ້ານເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດັ່ງກ່າວນັ້ນໃຫ້ໄດ້.

ຕ້ອງເບິ່ງບົດບາດຍິງຊາຍ: -ນີ້ເປັນສິ່ງສຳຄັນຂອງການມີປະສິດຕິພາບ ແລະສ້າງຄວາມສະເໝີພາບຂອງລະບົບສິ່ງເສີມ. ຍິງແລະຊາຍຍ່ອມມີບົດບາດຕ່າງກັນໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ແລະເຂົາເຈົ້າກໍ່ປະເຊີນໜ້າກັບບັນຫາ, ມີຂໍ້ສະດວກທີ່ແຕກຕ່າງກັນເພື່ອເຂົ້າເຖິງແລ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ . ສະນັ້ນ, ການເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການສິ່ງເສີມຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ, ເພາະບາງເທື່ອຈະເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດຫາກມີການແຍກໃຫ້ມີກິດຈະກຳຂອງຜູ້ຍິງສະເພາະ. ແມ່ນແຕ່ບາງເລື່ອງທີ່ນັກສິ່ງເສີມເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍຕ້ອງໄດ້ແຍກ ແຕ່ກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຜົນຂອງກິດຈະກຳສິ່ງເສີມ ກໍ່ເກີດ ປະໂຫຍດກັບທຸກພາກ ສ່ວນໃນຊຸມຊົນ ຊົນນະບົດນັ້ນ.

ສ້າງໜໍ່ແໜງລວມໝູ່: ເປັນນຶ່ງໃນສິ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງຄວາມສອດຄ່ອງແລະປະສິດຕິພາບຂອງລະບົບສິ່ງເສີມ. ມັນບໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມພໍເທົ່າໃດທີ່ການສິ່ງເສີມຕ້ອງເຂົ້າໄປສະໜັບສະໜູນພຽງຄອບຄົວໃດນື່ງ ແລະ ກໍ່ເປັນໄປບໍ່ໄດ້ໃນເວລາດຽວຈະສາມາດສະໜອງໄດ້ທັງໝົດທຸກຄອບຄົວໃນຊຸມຊົນ.. ທີ່ເປັນໄປໄດ້ກໍ່ຄືການເຕົ້າໂຮມຜູ້ທີ່ມີບັນຫາ/ຄວາມຕ້ອງການຄ້າຍຄຽງກັນ ແລະ ຢາກ ແລກປ່ຽນການຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຂຶ້ນເພື່ອເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວສະເພາະ, ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ, ມັນກໍ່ຍັງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່ກິດຈະກຳເລົ່ານັ້ນຈະຖືກປະຕິບັດ/ ດຳເນີນການໂດຍມີການກະກຽມໃຫ້ເກີດໜໍ່ແໜງລວມໝູ່ຂຶ້ນໄດ້.. ຈາກປະສົບການໆປະຕິບັດທີ່ໄດ້ຜ່ານຊ່ວງການເວລາໃດນື່ງໄປນັ້ນ,ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ສົນໃຈກໍ່ສາມາດກາຍເປັນສາມະຊິກຂອງກຸ່ມໄດ້..

ສ້າງທັດສະນະເພິ່ງຕົນເອງ: ມັນເປັນຕົວເລັ່ງ"ຮູບແບບການສິ່ງເສີມໂດຍປະຊາຊົນຂື້ນ" . ຊາວບ້ານຄວນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກຸ່ມກິດຈະກຳສິ່ງເສີມ,ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການຮຽນຮູ້, ຫາກບໍ່ແມ່ນເພາະເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງເປັນຕົວເງິນ ຫຼື ວັດຖຸເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ. ແຮງຈູງໃຈດ້ານການເງິນ ຫຼື ວັດຖຸ ບໍ່ແມ່ນສິ່ງຕ້ອງຕອບສະໜອງ ໃຫ້ເປັນສ່ວນນື່ງໃນລະບົບສິ່ງເສີມຢ່າງເປັນທາງການ, ທັງນີ້ກໍ່ເພາະວ່າມັນເປັນການບັ່ນທອນ "ຄວາມເປັນເຈົ້າການ" ຂອງປະຊາຊົນລົງ. ຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮວມຕົວກັນເພື່ອສ້າງປະໂຫຍດ"ຈາກການມີຄວາມຮູ້,ຄວາມສາມາດ" ແນໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາເອົາເອງ ແລະ ປັບປຸງແບບແຜນການຜະລິດໄດ້ໃນທີ່ສຸດ.

ສິ່ງຕ້ອງພິຈາລະນາອີກຢ່າງນື່ງໃນການອອກແບບລະບົບການສິ່ງເສີມສຳລັບ ສ ປ ປ ລາວ ແມ່ນ "ການສ້າງຄວາມຍືນນານ" ໃນຫຼາຍປະເທດການດຳເນີນການວຽກສິ່ງເສີມແມ່ນທຸກຢ່າງຂື້ນກັບການໃຫ້ທຶນຂອງໂຄງການຕ່າງປະເທດ. ເວລາໃດທີ່ໂຄງການໝົດໄປ ລັດຖະບານບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ສັນຫາ

ງົບປະມານຄ່າຈູນພະນັກງານ ແລະ ກິດຈະກຳໄດ້ເລີຍ. ໂດຍເຫັນໄດ້ຜົນການນຳໄຊ້ຫຼັກການນີ້ມາກ່ອນແລ້ວນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວມຸ້ງໝັ້ນທີ່ຈະຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຕ່າງປະເທດສາມາດສະໜັບສະໜູນການສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍຜົນຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມ, ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ນອນໃນທ່າອ່ຽງທີ່ມີຄວາມຍືນນານ, ທັງນີ້ກໍ່ເພາະວ່າມັນຕ້ອງເປັນລະບົບທີ່ເນັ້ນການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານ ,ຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນ,ມີສ່ວນຮ່ວມນຳກັນ ແລະມີລັກສະນະເພິ່ງຕົນເອງໄດ້.

2.2 ລັກສະນະສຳຄັນຂອງຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ (L E A)

ເພື່ອສະໜອງຕອບຕໍ່ສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸຂ້າງເທິງນັ້ນ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພວກເຮົາໄດ້ມີການດຳເນີນ ການດັດສົມວິທີຕ່າງໆເຂົ້າສູ່ລະບົບ ແລະ ໃຫ້ກາຍເປັນ "ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ" ຊຶ່ງ ຮູບແບບດັ່ງກ່າວປະກອບມີ ສອງພາກສ່ວນທີ່ຕິດແທດກົມກຽວກັນເຊັ່ນ:

- ການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດ
- ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

<u>ການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດ</u> ຕົກຮອດປະຈຸບັນຍັງມີສາມລຳດັບຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງ:

ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFES), ຊຶ່ງສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນ ສິງຫາ, 2001, ມີຖານະທຽບເທົ່າກັບກົມມະຫາພາກ ແລະ ມີໜ້າທີ່ຈັດຕັ້ງຊີ້ນຳວຽກສົ່ງເສີມໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ

ສູນສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFEC), ທີ່ຂື້ນກັບ ພະແນກ ກ ປ ແຂວງ,ເປັນຫົວໜ່ວຍປະສານງານວິຊາການສະເພາະດ້ານໃນລະດັບແຂວງ ເພື່ອຫັນລົງຊ່ວຍເມືອງ

ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFO ໃນເມື່ອກ່ອນ) ແລະ ປະຈຸບັນແມ່ນຫ້ອງການສົ່ງເສີມ ກ ປ ເມືອງ(.DAFEO)ຊຶ່ງປະກອບມີພະນັກງານວິຊາການທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນນັກສົ່ງເສີມການຜະລິດ ຮອບດ້ານ(FSEW)ເພື່ອໃຫ້ການແນະນຳ,ຊຸກຍູ້ ຊາວກະສິກອນ

<u>ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ</u> ມີ ສີ່ ອົງປະກອບໃຫຍ່ຄື::

* ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ(ຜູ້ມີບົດບາດທີ່ເປັນທາງການ,ບໍ່ທາງການ)ເປັນຜູ້ມີບົດບາດນຳໜ້າໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກກິດຈະກຳການພັດທະນາໃນບ້ານ

* ວິຊາການສົ່ງເສີມບ້ານ (VEWs),ເປັນຜູ້ເອື້ອອຳນວຍການຮຽນຮູ້ແລະ ປະຕິບັດກິດຈະກຳສົ່ງເສີມຢູ່ໃນບ້ານ,ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພະນັກງານເມືອງ,ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ

* ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດທີ່ເກີດຂື້ນມາຈາກສາມະຊິກທີ່ຢາກສ້າງປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ

* ດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້ ຕາມຮອບວຽນການຜະລິດໂດຍກຸ່ມຜະລິດແນໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາດ້ວຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ຈຳເປັນໃດນຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກການຮຽນຮູ້

2.3 *ໜ້າທີ່ລວມອັນສຳຄັນຂອງນັກສົ່ງເສີມ*

ການປະສານຮ່ວມມືລະວ່າງນັກສົ່ງເສີມ ແລະ ວິຊາການສົ່ງເສີມປະຈຳບ້ານ ແມ່ນຂໍ້ວຕໍ່ທີ່ສຳຄັນລະວ່າງການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດແລະລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ,ຢ່າງໃດກໍ່ດີຕ້ອງເຫັນໄດ້

ຄວາມແຕກຕ່າງສຳຄັນໃນໜ້າທີ່ຂອງນັກສົ່ງເສີມເລົ່ານັ້ນ, ຊື່ງໄດ້ສັງຮວມໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້::

	ນັກສົ່ງເສີມລັດ FSEW	***ວິຊາການບ້ານ VEW***
ສະຖານະພາບ	ພະນັກງານ ຂອງລັດ	ກຳມະກອນ/ສາມະຊິກຊຸມຊົນ
ແຕ່ງຕັ້ງ ໂດຍ	ຫ້ອງການ ສົ່ງເສີມ ກ ປ ເມືອງ	ອຳນາດການປົກຄອງ,ຊາວບ້ານເລືອກເອົາ
ກິດຈະກຳສຳຄັນ	ເອື້ອອຳນວຍການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະວຽກຂອງ VEW	ເອື້ອອຳນວຍການຮຽນຮູ້ກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍສູ່ຄອບຄົວອື່ນໆ
ຈຳນວນ	1 ຄົນ FSEW ຕໍ່ 5 - 10 ບ້ານ (ໃນເຂດທົດລອງອາດຫຼຸດນັ້ນ)	1 ຫາ 2 ຄົນ VEW ຕໍ່ ບ້ານ
ຄວາມຊ່ຽວຊານ	ຮັບຮູ້ ຫຼາຍໆ ວິຊາ	ເກັ່ງ ແລະ ມີປະສົບການໃນບາງສີ່ງທີ່ສົນໃຈ
ບ່ອນປະສານ	ວິຊາການໃນ PAFEC, DAFEO ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ VEWs	FSEW, ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ,ກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຊາວກະສິກອນທົ່ວໄປ
ການຈ້າງ	ມີເງິນເດືອນປະຈຳ	ໂດຍການຕົກລົງກັບຊຸມຊົນເອງອາດເປັນເງິນ,ວັດຖຸ ຫຼື ແຮງງານ

ໃນອະນາຄົດການດຳເນີນກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມໃນບ້ານຈະແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຊາວກະສິກອນເອງ,ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງອຳນາດການປົກຄອງແລະການເອື້ອອຳນວຍຂອງວິຊາການສົ່ງເສີມຂອງບ້ານ. ໜ້າທີ່ຂອງນັກສົ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງແມ່ນມີພຽງການສະໜັບສະໜູນ ລະບົບຕາໜ່າງສົ່ງເສີມຂອງບ້ານຫາກບໍ່ແມ່ນໄປບໍລິຫານ/ຄຸ້ມຄອງແຕ່ຢ່າງໃດ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ຊຶ່ງເປັນຊ່ວງ ທີ່ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານທີ່ກຳລັງຖືກພັດທະນາໃຫ້ເກີດມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ນັກສົ່ງເສີມຂອງເມືອງຕ້ອງໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ບຸກເບີກສ້າງ ແລະ ແນະນຳໂຄງການຮຽນຮູ້ໂດຍຍຶດຖືເອົາການ ຝຶກວິຊາການບ້ານເປັນມາດຕະການປະຕິບັດ.

3 <u>ໂຄງສ້າງ ແລະ ກົນໄກການຈັດຕັ້ງວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດ</u>

3.1 ພາບລວມໃນການໃຫ້ບໍລິການຂອງລັດ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ດຳເນີນການປະຕິບັດການສົ່ງເສີມຕາມທັດສະນະການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານ ໄປຕາມ ລຳດັບຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງຄືຈາກສູນກາງລົງສູ່ລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ,ຊຶ່ງເປັນການ ບໍລິການຂອງທົ່ວປະເທດອັນປະກອບມີ 18 ພະແນກ ແລະ 141 ເມືອງ.

ແຕ່ລະລຳດັບຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງຂອງລັດແມ່ນມີເປົ້າໝາຍເລັ່ງໃສ່ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດເພື່ອຕອບສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງລຳດັບຂັ້ນຖັດລົງໄປ.ຢູ່ໃນລະດັບຂັ້ນເມືອງ, ລັດຖະບານເລັ່ງໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳເນີນການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຕາໜ່າງ ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນ 11,000 ກ່ວາ ບ້ານ ທີ່ເປັນຮາກເຫງົ້າ ຂອງສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ

ການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດເນັ້ນໃສ່ການຝຶກອົບຮົມແລະການແນະນຳໃນຫຼາຍໆສາຂາຂະແໜງການວິຊາສະເພາະ (ລ້ຽງສັດ,ປູກຝັງ,ຊົນລະປະທານ ແລະ ປ່າໄມ້.) ພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນເມືອງຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານພາຍໄຕ້ການສະນັບສະໜູນຈາກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ຂອງແຂວງ. ນ່ວຍສົ່ງເສີມນີ້ຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມືອຸປະກອນສົ່ງເສີມ,ຈັດຕັ້ງການຝຶກ ແລະ ການປະຊຸມ,ຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນຕາມທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການ, ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ວິຊາການບ້ານ ແລະ ສ້າງຕາໜ່າງລະວ່າງກຸ່ມຜະລິດ,ກຸ່ມບ້ານກັບພາກສ່ວນກ່ຽວ ຂ້ອງອື່ນໆ.

ມັນເປັນການຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໄດ້ທີ່ຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍວ່າສິ່ງໃດທີ່ການສົ່ງເສີມບໍ່ຄວນປະຕິບັດ.ນັ້ນຄື: ການສົ່ງເສີມບໍ່ແມ່ນປະຕູຜ່ານຂອງການສະໜອງສິນເຊື່ອ ແລະ ປັດໃຈການຜະລິດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ

ແລະ ມັນກໍ່ບໍ່ແມ່ນກົນໃກສຳລັບການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດແທນປະຊາຊົນ ແລະ ກໍ່ບໍ່ແມ່ນ ອົງກອນທີ່ຕ້ອງຮັບຊື້ ແລະ ຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ. ການສະໜອງປັດໃຈ,ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕະລາດເປັນປະເດັນສຳຄັນສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ແຕ່ມັນເປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆຂອງລັດ, ຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ຂອງກະໂຕຊາວກະສິກອນເອງ. ການສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກ່ວາໝູ່ໝົດແມ່ນການສ້າງໃຫ້ມີຂະບວນການທີ່ໃຫ້ການສຶກສາ/ຂໍ້ມູນແກ່ກຳລັງການຜະລິດ, ຫາກບໍ່ແມ່ນກະໂຕ/ຂັ້ນຕອນ ຂອງການຜະລິດແຕ່ຢ່າງໃດ.

<u>ແຜນວາດການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ສູ່ພື້ນຖານການຜະລິດ</u>

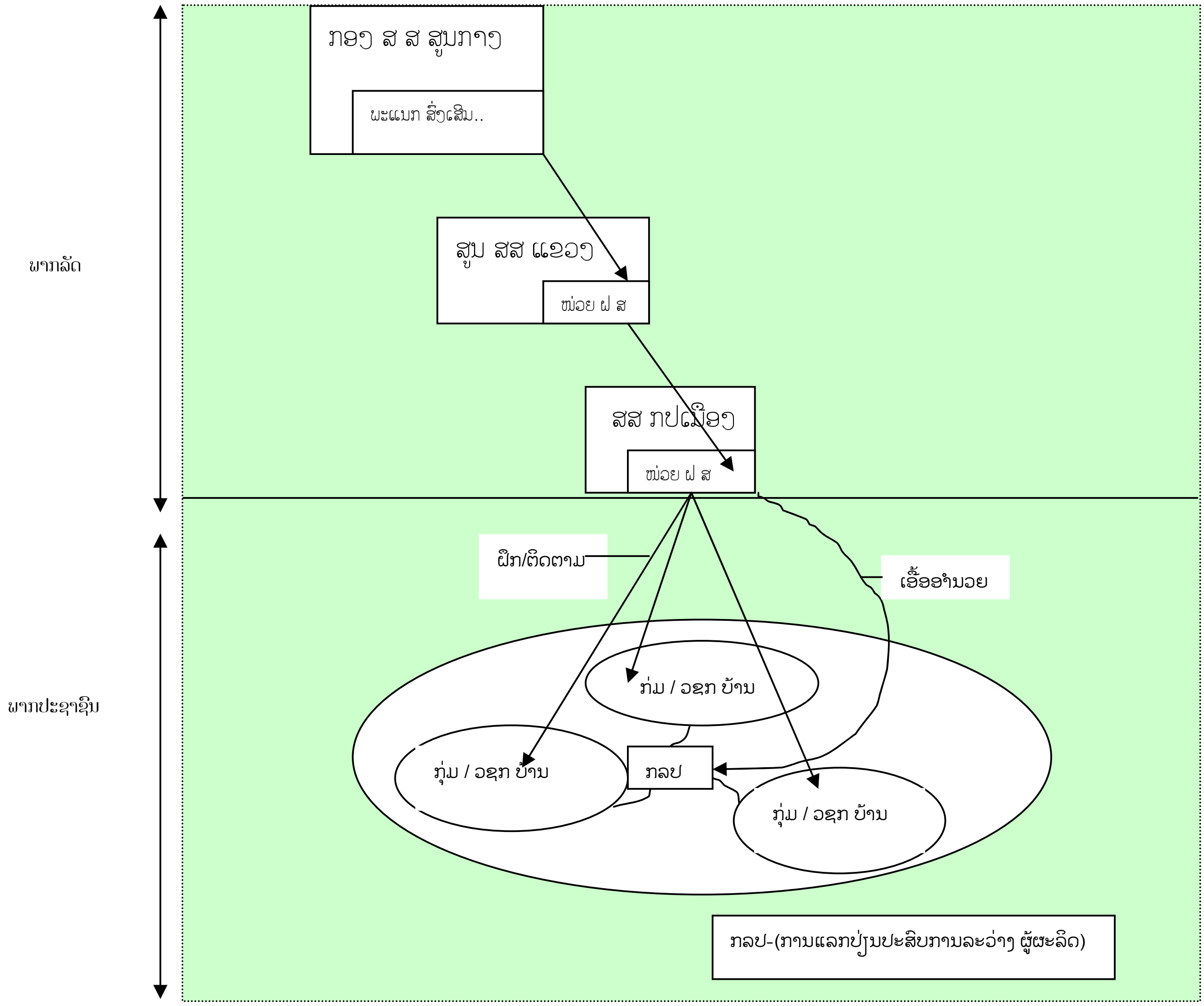

ພາກ

3.2 *ບົດບາດ,ໜ້າທີ່ການສົ່ງເສີມໃນແຕ່ລະລະດັບຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງ*

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວວ່າ ຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງຂອງພາກລັດ ໃນວຽກສົ່ງເສີມ ກ ປ ແມ່ນມີ ສາມລະດັບ (ສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ) ແລະ ແນ່ນອນບົດບາດໜ້າທີ່ໃນວຽກງານການສົ່ງເສີມຂອງ ແຕ່ລະຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງ ແມ່ນຕ້ອງແຕກຕ່າງກັນຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນໜ້າທີ່ການເມືອງຂອງຕົນຕໍ່ໜ້າລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນ. ຢ່າງໃດກໍດີ,ຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ,ລ່ອງຊ່ອງກັນໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ເພື່ອການພັດທະນາຍຸດທະສາດການສົ່ງເສີມ,ຈັດຕັ້ງຍູ້ໜູນກຳລັງການຜະລິດ, ໃຫ້ການຝຶກຍົກລະດັບນັກສົ່ງເສີມແລະສະໜອງຂໍ້ມູນທາງເຕັກນິກ,ການຕະລາດ,ທີ່ເຫັນວ່າສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ,ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມໃນລະດັບແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນໃຫ້ເກີດ ມີຂີດຄວາມສາມາດໃນການແກ້ໄຂ ບັນຫາ ການຜະລິດ ບໍ່ວ່າເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດ ເປັນສິນຄ້າສະໜອງຕະລາດ ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ..

3.3 *ການຈັດຕັ້ງໃຫ້ມີຫ້ອງການສົ່ງເສີມປະຈຳເຂດ(ຫຼື ໃນກຸ່ມບ້ານ)*

ເພື່ອໃຫ້ການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນດີຂື້ນເປັນກ້າວໆນັ້ນ,ໂຄງສ້າງການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງແຕ່ເມືອງລົງສູ່ບ້ານອາດສາມາດສ້າງຂື້ນໄດ້ໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ໆນີ້ແມ່ນການຈັດຕັ້ງໃຫ້ມີ ຈຸດ ເຊື່ອມວຽກສົ່ງເສີມ ລະວ່າງ ລະດັບເມືອງ ກັບ ບ້ານ, ອາດສ້າງໃຫ້ມີ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມປະຈຳເຂດ ຫຼື ປະຈຳກຸ່ມບ້ານ..

ໃນຊ່ວງປະຈຸບັນຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳເມືອງນື່ງໆ ຈະຮັບຜິດຊອບ ສະເລັ່ຍ 70-80 ບ້ານ ແລະ ມີພະນັກງານຂອງຫ້ອງການສະເລັ່ຍ 15 ຄົນທີ່ເຮັດວຽກສົ່ງເສີມຕົວຈິງ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈຳນວນພະນັກງານອາດພຽງພໍ ແຕ່ຄວາມເປັນຈິງທາງດ້ານທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ ແລະ ໄລຍະການເດີນທາງຈາກ ຫ້ອງການ ສົ່ງເສີມ ກ ປ ເມືອງໄປ ແມ່ນເປັນປະເດັນໃຫຍ່ສົມຄວນ ແລະ ກໍ່ເຫັນວ່າເປັນສິ່ງທ່ວງດຶງປະສິດຕິພາບ ແລະຄວາມຄ່ອງຕົວໃນການບໍລິການວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດ ຮວມທັງ ຕານ່າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ ແລະ ສະພາບໃນປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກບໍ່ນ້ອຍ ທີ່ນັກສົ່ງເສີມເມືອງຈະລົງຫາບ້ານ ແລະ ວິຊາການບ້ານຈະຂື້ນໄປຫາຫ້ອງການ ສົ່ງເສີມ ກ ປ ເມືອງ

ນັກສົ່ງເສີມຂອງເມືອງ (FSEWs) ຈະມີໂອກາດໃກ້ຊິດຕິດແທດກັບຊຸມຊົນໄດ້ດີກໍ່ຕໍ່ເມື່ອເຂົາເຈົ້າແຕ່ລະຄົນຫາກໄດ້ປະຈຳໃນຈຸດຫຼືຫ້ອງການສົ່ງເສີມປະຈຳເຂດ.ຫ້ອງການອັນນີ້ອາດມີຄວາມຮັບຜິດ

ຂອບກວມ 5-10 ບ້ານ(ຕາມກຸ່ມບ້ານ) ຊື່ງເປັນບ່ອນທີ່ຊາວບ້ານໄປມາຫາສູ່ເພື່ອປຶກສາໄດ້ສະດວກ ແລະທັນການຂຶ້ນ

ການບໍລິການສົ່ງເສີມຂອງລັດຍັງປະກອບມີພຽງ ສາມລໍາດັບຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ຮ່ວມກັນໃນການສ້າງຕາໜ່າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານດັ່ງສະແດງໃນແຜນວາດລຸ່ມນີ້:
ກົນໄກການເຮັດວຽກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງກິດຈະກໍາຫຼືໂຄງການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຂອງຫ້ອງການ ສສ ກປ ເມືອງ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເນັ້ນໃສ່ ເປັນເຂດ ການຜະລິດ ໂດຍຈັດຕັ້ງ ໃຫ້ມີ ຫ້ອງການເຮັດວຽກ/ທີ່ພັກ ພາກສະໜາມ (EZO- Exten sion Zone Office) ສໍາລັບທີມ ນັກສົ່ງເສີມປະຈໍາເຂດນັ້ນ. ທີມດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງ ເຮັດ ໜ້າທີ່ຝຶກ ອົບຮົມ-ຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມຢ່າງ ຮອບດ້ານຕະລອດຊ່ວງລະດູການຜະລິດ ຕາມບົດບາດໜ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການຕົນ,ໂດຍໃຫ້ ມີລະບົບຕິດຕາມ ລາຍງານ ປະຈໍາເດືອນ/ ງວດ/ ປີຕໍ່ຫ້ອງການ ສສ ກ ປ ເມືອງ ຢ່າງມີລະບົບ. ທັງໝົດສິ່ງເລົ່າ ນັ້ນກໍ່ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເກີດມີ **ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ -Village Extension System (VES)ທີ່ເຂັ້ມແຂງ.**

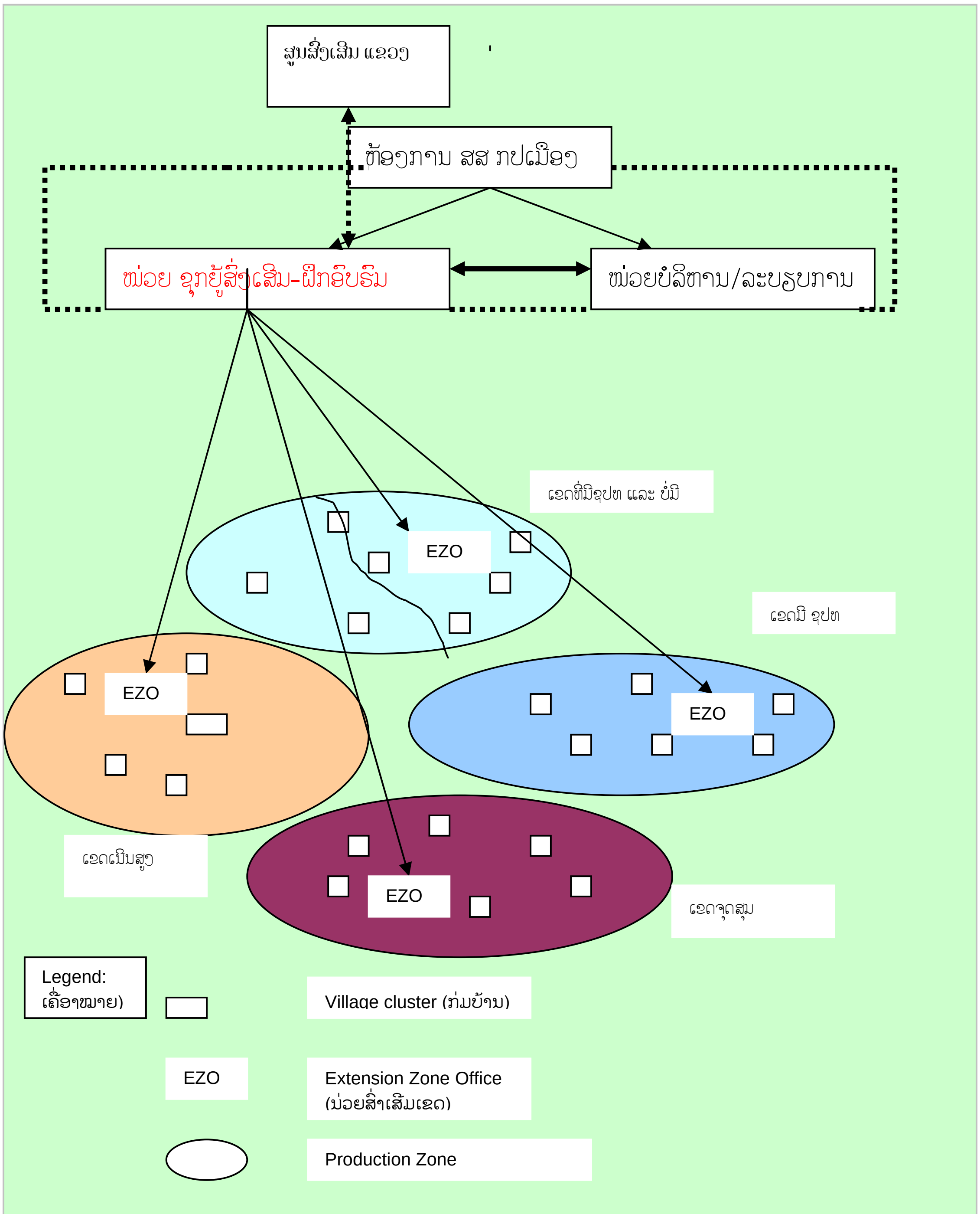

ຮູບສະແດງກົນໄກການປະຕິບັດວຽກສົ່ງເສີມຈາກ ຫ້ອງການ ສສ ກປ ເມືອງລົງສູ່ ບ້ານ

3.4 ຮູບແບບ/ກົນໄກການປະຕິບັດວຽກສົ່ງເສີມແຕ່ ແຂວງ ລົງ ຫາ ເມືອງ (ຕາມ LEA)

ຕາມດຳລັດ 01 /ນຍ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ແຂວງເປັນຫົວໜ່ວຍຍຸດທະສາດ ແລະໃນວິໃສທັດການພັດທະນາຂະແໜງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກໍ່ໄດ້ລະບຸວ່າວິຊາການສະເພາະດ້ານຕ້ອງແມ່ນມາຈາກແຂວງເພື່ອພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ກຳ ລັງການຜະລິດຊ່ວຍເມືອງໃນຖານະເປັນຫົວໜ່ວຍການ ສົ່ງເສີມຮອບດ້ານ. ດັ່ງນັ້ນເພື່ອປະຕິບັດພາລະບົດບາດຂອງສູນສົ່ງ ເສີມຂັ້ນແຂວງໃຫ້ບັນລຸຜົນໃນທາງຮູບປະທຳນັ້ນ, ຮູບແບບການປະຕິບັດວຽກແຕ່ແຂວງລົງສູ່ເມືອງຄວນນອນໃນລັກສະນະ ລົງ 3 ຂັ້ນ 2 ເຊັ່ນ:

1* ທັນເອົາບັນດາໂຄງການພັດທະນາ/ສົ່ງເສີມ ລົງສູ່ເມືອງຢ່າງສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດຂອງແຂວງ,ໂດຍຜ່ານ ການວິເຄາະ,ສັງຮວມ ລັກສະນະໂຄງການ ຢ່າງຖີ່ຖ້ວນຕາມເງື່ອນໄຂ:

- ຕາມການແບ່ງເຂດຜະລິດຂອງແຂວງທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຍຸດທະສາດການສົ່ງເສີມຜະລິດ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ຕາມລັກສະນະທາງກາຍະພາບຂອງພື້ນທີ່(ເມືອງເຂດພູດອຍທີ່ເຮັດການກະສິກຳຕາມເຂດເນີນສູງ, ເມືອງທີ່ມີທົ່ງພຽງ,ແຄມແມ່ນ້ຳແລະໄກ້ສາຍແດນສະດວກ ທາງ ການ ຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການຕະລາດຕ່າງໆ
- ຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານຊົນຊາດຊົນເຜົ່າທີ່ມີໃນເມືອງ/ບ້ານ

2* ລົງໃຫ້ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ການປະຕິບັດໂຄງການໂດຍປະກອບມີ: ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຂະບວນການ (ຂັ້ນຕອນ)ປະຕິບັດ,ຕິດຕາມຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເກີດຂື້ນແຕ່ລະໄລຍະ(ໂດຍສະເພາະ ສິ່ງທີ່ບັນລຸໄດ້, ບັນ ຫາ/ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ)

3* ລົງຖ່າຍທອດແລະລຳລຽງຄວາມຮູ້/ຂໍ້ມູນລົງສູ່/ຊ່ວຍເມືອງໃນການປະຕິບັດໂຄງການອາດປະກອບມີ: (ເຕັກນິກ/ ເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່, ວິທະຍາວິທີການສົ່ງເສີມ,ຂໍ້ແນະນຳອັນໃໝ່ ຮວມທັງນະໂຍບາຍອັນໃໝ່)

* ເກັບກຳສະພາບ,ນຳຂື້ນໄປເປັນຖານຂໍ້ມູນແລະເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດຍຸດທະສາດແກ້ໄຂ /ພັດທະນາແມ່ນ:

1* ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລະການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ,ການປັ່ງແປງແບບແຜນແລະວິທີຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ,

2* ແຜນການຜັນຂະຫຍາຍວຽກສົ່ງເສີມຂອງເມືອງດັ່ງໃນແຜນວາດສະແດງຮູບແບບການປະຕິ ບັດ ວຽກ ສົ່ງເສີມແຕ່ແຂວງລົງເມືອງ:

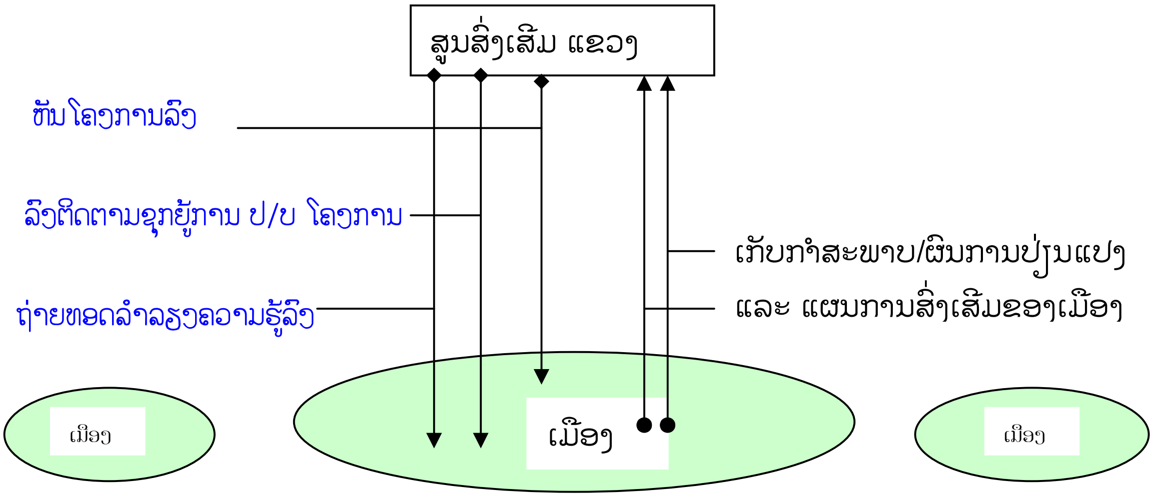

4 <u>ວິທີດຳເນີນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ(ສ້າງ VES)</u>

4.1 ພາບລວມຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

ກ. ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ -Village Extension System (VES)

ນະໂຍບາຍໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດອອກຢ່າງຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າໃຫ້ບ້ານເປັນຫົວໜ່ວຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກກິດຈະກຳການພັດທະນາຂອງບ້ານ. ດັ່ງນັ້ນ, ການສ້າງໃຫ້ບ້ານໄດ້ມີຕາໜ່າງການສົ່ງເສີມທີ່ສາມາດເຄື່ອນໄຫວເອົາເອງໄດ້ນັ້ນຈຶ່ງແມ່ນຄວາມຈຳເປັນ ພາວະວິໃສ ໃນວຽກງານ ການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງພວກເຮົາ

ກ.1 ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ (VES)

"ແມ່ນຮູບແບບການຈັດຕັ້ງວຽກການສົ່ງເສີມກະສິກຳຢ່າງນຶ່ງ ທີ່ສາມາດເຄື່ອນໄຫວໄດ້ພາຍໄຕ້ ການເປັນເຈົ້າການໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງອຳດການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານເປັນພື້ນຖານ."

ກ.2 ອົງປະກອບຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ : ປະກອບດ້ວຍ

- ວິຊາການບ້ານທີ່ເຂັ້ມແຂງ

- **ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດທີ່ເຂັ້ມແຂງ**
- **ຜົນການຜະລິດສູງແລະມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອສ້າງໄດ້ກອງທຶນພັດທະນາຂອງກຸ່ມ/ບ້ານ**
- **ກອງທຶນ:** ອາດເປັນກອງທຶນຂອງກຸ່ມການຜະລິດເອງ ຫຼື ກອງທຶນພັດທະນາຂອງ ບ້ານ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ແລະ ເປັນແຮງຈູງໃຈ ໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ກະຈ່າຍ ຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ, ປະສົບການຂອງ ວິຊາການບ້ານໄປສູ່ຄອບຄົວ ຫຼື ກຸ່ມຜະລິດໃໝ່. ທັງນີ້ກໍ່ຂຶ້ນກັບການຕັດສິນໃຈຕົກລົງຂອງກຸ່ມ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ເອງ.

ຂ. ຫຼັກການໃນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

ຫຼັກການລວມຂອງການສ້າງ ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

- ຕ້ອງສ້າງໃຫ້ເປັນໂຄງການຮຽນຮູ້ (*Production Group*) ຢ່າງຄົບວົງຈອນ.ເຣັດແຕ່ນ້ອຍຫາໃຫຍ່
- ຕ້ອງມີຜົນງານພົ້ນເດັ່ນຈາກການຮຽນຮູ້ເພື່ອຊຸກຍູ້ຮັບຮອງໃຫ້ເກີດມີວິຊາການບ້ານໃນດ້ານນັ້ນໆ
- ຖ້າມີຜູ້ສົນໃຈຢາກຮຽນຮູ້, ການກະຈ່າຍຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ ຕ້ອງແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງວິຊາການບ້ານເລົ່ານັ້ນເປັນຜູ້ສືບຕໍ່ປະຕິບັດຢູ່ພາຍໃນບ້ານ.
- ການໃຫ້ຄວາມຮູ້, ເຕັກນິກເລື່ອງໃໝ່ ແກ່ກຸ່ມຜະລິດເກົ່າ ຍັງແມນໜ້າທີ່ຂອງນັກສົ່ງເສີມ ແຕ່ຕ້ອງຜ່ານການເຮັດວຽກກັບວິຊາການຂັ້ນບ້ານທີ່ສ້າງໄປແລ້ວນັ້ນ.
- ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຕ້ອງຖືການສ້າງເສນາທິການ (ເປັນເຈົ້າການ) ດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ ອັນປະກອບມີ ວິຊາການບ້ານ ເປັນພາລະກິດຢ່າງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງຕົນ.
- ການສັນຫາ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ (ງົບປະມານ) ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ຕາໜ່າງການສົ່ງເສີມບ້ານໄດ້ເຄື່ອນໄຫວ ແມ່ນເປັນໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

ຄ. ກົນໄກການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

1. ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໜ້າທີ່ສຳຄັນ

ການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ ປະກອບດ້ວຍຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ໃນການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດ,ຂອງບ້ານ ແລະມີບົດບາດສຳຄັນໃນການດຳເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ພາຍໃນບ້ານມີດັ່ງນີ້:

1.1. ພະນັກງານເມືອງ

- ເປັນຜູ້ປະສານສົມທົບກັບທີມງານແຂວງ, ສູນກາງ ແລະອຳ ນາດການປົກຄອງບ້ານ
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນພາຍໃນບ້ານເພື່ອນຳມາວິເຄາະຫາຄວາມຕ້ອງການໃນການສົ່ງເສີມ
- ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍແລະສະໜອງຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນລະບົບແລະຕໍ່ເນື່ອງ
- ລົງຕິດຕາມການນຳໃຊ້ບົດຮຽນຫຼັງການຝຶກເປັນປະຈຳຕະລອດຮອບວຽນການຜະລິດ
- ຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍຜົນຂອງການຝຶກອົບຮົມທີ່ພົ້ນເດັ່ນພາຍໃນບ້ານ

1.2. ອຳາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ສາຍຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

- ເອື້ອອຳນວຍໃນການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະນັກເມືອງ ແລະກຸ່ມຜູ້ຜະ ລິດ
- ເຕົ້າໂຮມສະມາຊິກຮ່ວມກັບເມືອງ
- ຊຸດຍູ້ການສ້າງລະບຽບການພາຍໃນກຸ່ມຜະລິດ
- ສັນຫາແລະຄຸ້ມຄອງທຶນ,ຊັບພະຍາກອນເພື່ອຊຸກຍູ້ແລະດຳເນີນລະບົບການສົ່ງເສີມຂອງບ້ານທີ່ສ້າງໄດ້ນັ້ນໃຫ້ມີການເຄື່ອນໄຫວ

1.3. ວິຊາການບ້ານ

- ມີໜ້າທີ່ຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະກຸ່ມຮຽນຮູ້ໃໝ່ພາຍໃນບ້ານເອົາເອງ
- ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວແທນບ້ານໃນການປະສານສົມທົບນຳເມືອງແລະອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນເພື່ອນຳເອົາຂໍ້ມູນຂ່າວສານແລະຄວາມຮູ້/ວິທີການອັນໃໝ່ເຂົ້າສູ່ການຮຽນຮູ້ຂອງສາມະຊິກກຸ່ມຜະລິດ
- ຕິດຕາມ, ລາຍງານຜົນການນຳໃຊ້ບົດຮຽນ ດ້ານ ດີ - ອ່ອນ ແລະອື່ນໆ,ຮວມທັງສະຖິຕິການຜະລິດ

1.4. ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ

- ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ, ນຳໃຊ້ບົດຮຽນ(ຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນໄປສູ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ).
- ເຮັດໜ້າທີ່ເຕົ້າໂຮມສັງລວມຂໍ້ສະເໜີ,ບົດຮຽນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຜະລິດກຸ່ມ ເພື່ອນຳສະເໜີຕໍ່ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ(ສົ່ງເສີມ ເມືອງ) ເພື່ອ ເຂົ້າຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາ ຂອງກຸ່ມໃຫ້ທັນການ
- ຕິດຕາມການປະຕິບັດລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຕົກລົງເອກະພາບກັນ
- ເປັນຕົວແທນໃນການຕໍ່ລອງຕ່າງໆ(ການຕະລາດ,ສິນເຊື່ອ ແລະ ອື່ນໆ)

ຮູບສະແດງອົງປະກອບຂອງລະບົບສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ(VES)

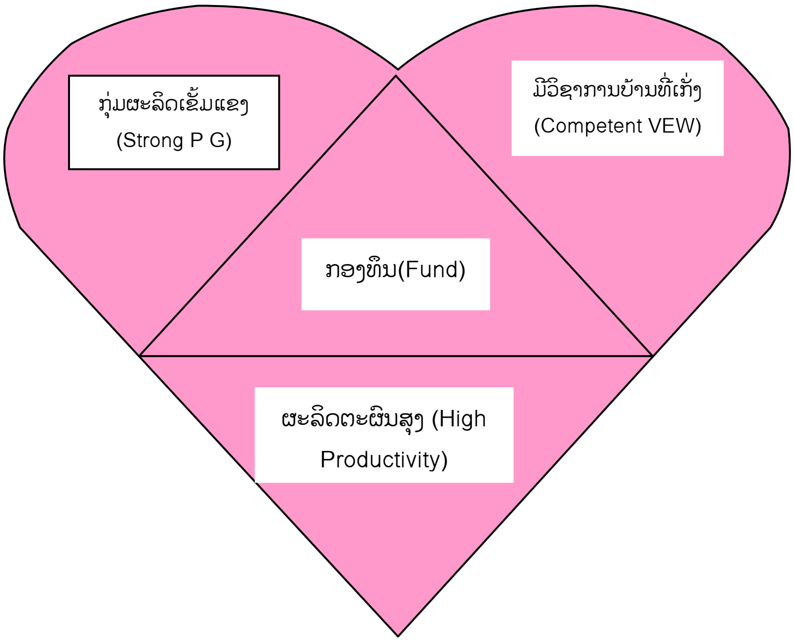

ຈ. ປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ

ບົນພື້ນຖານຄວາມເປັນເຈົ້າການແລະຄວາມຈິງຈັງໃນການປະຕິບັດບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ມີການຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈໃນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານຕາມຫຼັກການ ທີ່ໄດ້ກ່າວນັ້ນ, ໝາກຜົນທີ່ຈະເກີດຂື້ນຈາກການປະຕິບັດແມ່ນເປັນສິ່ງພິສູດໄດ້ເຖິງຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງ ນະໂຍບາຍ 01/ ນຍ ທີ່ເປັນຮູບປະທຳ. ຊຶ່ງຜົນອັນລະອຽດປະກອບມີດື:

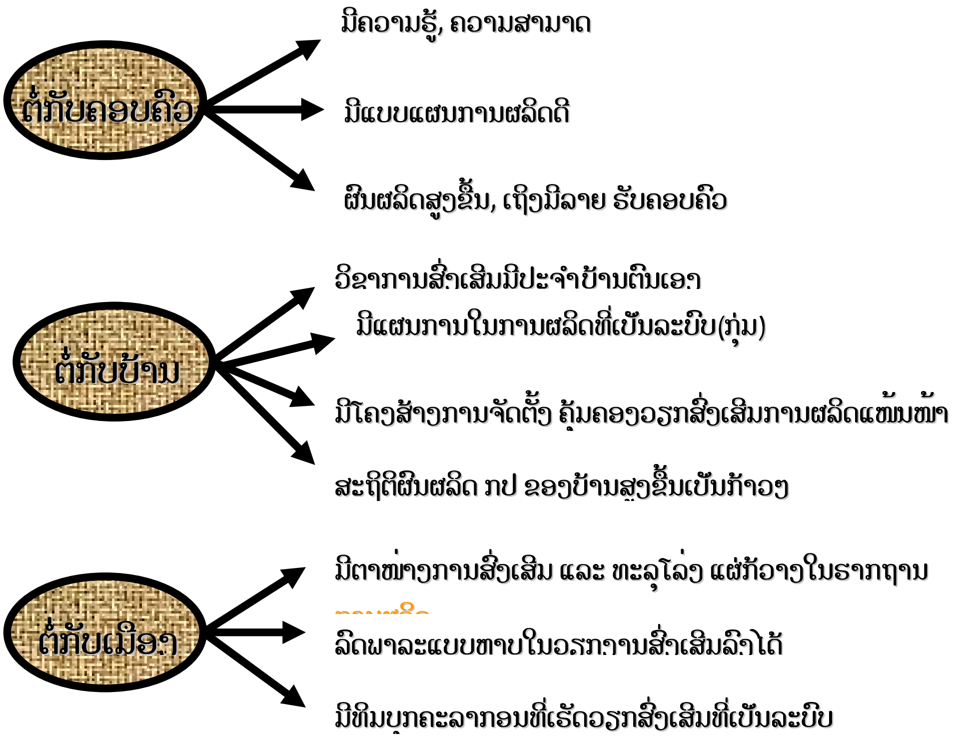

ຖ້າຫາກຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມ,ຄວາມເປັນເຈົ້າການແລ້ວທຸກກິດຈະການ/ໂຄງການພັດທະນາໃດໆກໍ່ຕາມ ແມ່ນຈະຢຸດສະງັກໄປກັບການເວລາທີ່ອາຍຸຂອງໂຄງການນັ້ນໆໝົດໄປ.ສ່ວນຮູບແບບແລະກົນໄກການຄຸ້ມ ຄອງທັງໝົດວຽກສົ່ງເສີມຍັງຄອງເດີມ. ຜົນພອຍໄດ້ບາງສ່ວນກໍ່ຈະຕິດພັນກັບພຽງແຕ່ບາງຄອບຄົວເປົ້າໝາຍ ຂອງໂຄງການນັ້ນໆ.

ການສ້າງລະບົບສາມາດເລີ່ມຈາກສ່ວນໃດກ່ອນ/ລຸນແມ່ນຂຶ້ນກັບລັກສະນະ/ຍຸດທະສາດໂຄງການ, ຊຶ່ງບາງໂຄງການອາດເລີ່ມການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານດ້ວຍການຍົກສະມັດຕະພາບການ ຜະລິດຫຼືປະສິດຕິຜົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ; ອີກບາງໂຄງການອາດເລີ່ມຈາກການສ້າງກອງທຶນກ່ອນ ແລະ ອີກ ບາງໂຄງການເລີ່ມຈາກການສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ(ກຸ່ມຜະລິດ/ວິຊາການບ້ານ ຫຼື ບາງໂຄງການ ກໍ່ປະສົມປະສານກັນໄປພ້ອມ.

ອີກຢ່າງນຶ່ງ, ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານຈະເກີດມີຂຶ້ນໄດ້ຢ່າງດີນັ້ນ ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ພະນັກງານສົ່ງເສີມມີ ຂີດຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ໄດ້ດີທັງຄົບຂັ້ນຕອນຂອງລະບົບການພັດທະນາວຽກງານ ດັ່ງ ກ່າວ. ສະນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ພະນັກງານກະສິກໍາເມືອງຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຄວາມຮູ້/ຄວາມ

ສາມາດຂອງຕົນ / ທີມງານໃຫ້ກາຍເປັນນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານ(ຫຼື generalist ຕາມວິໃສທັດຂອງ MAF) ເພື່ອຕອບສະໜອງໄດ້ການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານການຜະລິດ

ເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງການຫັນລົງສູ່ຮາກຖານ ແມ່ນການເຮັດໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານໄດ້ມີບົດບາດໃນການນຳພາໃນການວາງແຜນແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກກິດຈະກຳການພັດທະນາຂອງບ້ານ ຮວມທັງການຄຸ້ມຄອງລະບົບຕາ່ງໆ.ການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ. ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນບົດບາດ ໜ້າທີ່ນີ້ກໍ່ຄື ນາຍບ້ານແລະຄະນະ,ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຂອງບ້ານແລະເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ.

ຄວາມຮັບຜິດຊອບສຳຄັນຂອງອຳນາດການປົກຄອງແມ່ນການໃຫ້ການຊີ້ນຳແກ່ວິຊາການບ້ານ,ຊື່ງເປັນຜູ້ເອື້ອອຳນວຍແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມຂອງບ້ານ. ວິຊາການບ້ານແມ່ນສາມະຊິກຂອງຊຸມຊົນ,ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມປະສົງສະຫຼະເວລາແລະມີເຈດຈຳນົງສູງໃນການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຂອງຕົນກັບບັນດາສາມະຊິກຄົນອື່ນເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຈາກກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມ..ເວລາໃດທີ່ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຄົບຂັ້ນຕອນໃນບ້ານນື່ງໆຈະເກີດມີວິຊາການບ້ານ 1 - 2 ຄົນທີ່ຖືກຄັດເລືອກເອົາໂດຍຊາວບ້ານເອງ,ຂື້ນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າ.ຕົວຢ່າງ: ອາດມີວິຊາການບ້ານດ້ານຕ່າງໆໃນແຕ່ລະບ້ານອາດແມ່ນດ້ານລ້ຽງສັດ,,ການປູກເຂົ້າ, ການປູກຜັກ.ການຄັດເລືອກເອົາວິຊາການບ້ານແມ່ນຊຸມຊົນເອງ,ຜູ້ທີ່ຖືກຄັດເລືອກແມ່ນເປັນຜູ້ທີ່ມີ ຄວາມສຳນານແລະ ມີຜົນງານຕົວຈິງພໍສົມຄວນ. ເຂົາເຈົ້າອາດມີຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານໄວອາຍຸ, ແຕ່ກໍ່ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກມາຫຼາຍຫົວຂໍ້ສົມຄວນ.

ວິຊາການບ້ານມີສອງໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບສຳຄັນຄື: ຈັດຕັ້ງໂຄງການຮຽນຮູ້,ດຳເນີນການກັບກຸ່ມຜະລິດ, ແລະ ຂະຫຍາຍຜົນການຮຽນຮູ້ອອກສູ່ວົງກ້ວາງໃນບ້ານ. ວິຊາການບ້ານອາດໃຫ້ການບໍລິການສະເພາະເຊັ່ນການສັກຢາວັກຊິນແກ່ສັດລ້ຽງຊາວບ້ານ.

ແຕ່ລະໂຄງການຮຽນຮູ້ມັນແມ່ນໝວດກິດຈະກຳນື່ງທີ່ດຳເນີນການປະຕິບັດໃນຊ່ວງໄລຍະເວລານື່ງໂດຍມີຈຸດປະສົງ/ຄາດໝາຍເຈາະຈົງແລະສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ. ໂຄງການຮຽນຮູ້ກຳນົດ/ວາງແຜນຂື້ນໂດຍຊາວກະສິກອນ ແລະ ອະນຸມັດໂດຍອຳນາດການປົກຄອງ. ອາດມີກ່ວານື່ງ ຫຼື ສອງໂຄງການເກີດຂື້ນໃນເວລາດຽວກັນກໍ່ໄດ້.

ກຸ່ມຜະລິດສ້າງຕັ້ງຂື້ນເພື່ອດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້. ເພື່ອແນ່ໃຈໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະຕິບັດ, ຂະໜາດຂອງກຸ່ມບໍ່ໃຫຍ່ໂຕເທົ່າໃດ ປະກອບມີ ປະມານ 10 ຄອບຄົວ,ໂດຍມີການຈັດຕັ້ງໃຫ້ມີຫົວໜ້າກຸ່ມເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ປະສານກັບວິຊາການຂອງບ້ານຊ່ວຍອຳນວຍການຮຽນຮູ້. ໃນການ

ຮວມຕົວກັນຂອງກຸ່ມນີ້ອາດໃຊ້ເວລາພຽງໄລຍະໃດນື່ງ. ເວລາໃດໂຄງການຮຽນຮູ້ ສຳເລັດລົງ ກໍ່ຂື້ນກັບວ່າສາມະຊິກກຸມນັ້ນໆ ຍັງມີຄວາມປະສົງຢາກເຕົ້າໂຮມ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຕໍ່ໄປຫຼືບໍ່.

ໃນຖານະເປັນສ່ວນນື່ງຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ, ຄວາມຮູ້/ສາມາດທີ່ໄດ້ຮັບນັ້ນຈະຖືກຈັດໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນກັບສາມະຊິກຄົນອື່ນໃນຊຸມຊົນ. ເວົ້າຢ່າງນື່ງແມ່ນກະຈ່າຍຂໍ້ມູນແລະເຕັກນິກຜ່ານກຸ່ມຜະລິດ. ໃນຊ່ວງເວລາດຳເນີນການປະຕິບັດໂຄງການຮຽນຮູ້,ອາດມີບາງກິດຈະກຳທີ່ຄອບຄົວອື່ນສົນໃຈຢາກຮູ້ຈາກສາມະຊິກກຸ່ມທີ່ປະຕິບັດໄປນັ້ນ. ຫຼັງຈາກໂຄງການຮຽນຮູ້ສຳເລັດລົງ ,ວິຊາການບ້ານໄດ້ມີການດຳເນີນກິດຈະກຳລົງຢ້ຽມຢາມບັນດາຄອບຄົວທີ່ສົນໃຈເພື່ອໃຫ້ການແນະນຳສະເພາະເລື່ອງນັ້ນໆ

4.2 ຂັ້ນຕອນ/ຂະບວນການດຳເນີນຮູບແບບການສົ່ງເສີມໃນລະດັບບ້ານ

ການຈັດຕັ້ງດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້: ໃນການສ້າງຂະບວການຮຽນຮູ້ ຂອງລະບົບ ການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານຈະບໍ່ຈຳແນກເພດ,ໄວບໍ່ວ່າຍິງຊາຍມີສິດເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງສະເໝີພາບ. ຂະບວນການຮຽນຮູ້ໄດ້ມີຂັ້ນຕອນ ລຸ່ມນີ້:

- ນຳສະເໜີເຮັດໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນເກີດຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກອບຄວາມຄິດ,ຈຸດປະສົງຄາດໝາຍ ແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານຂອງຕົນ

- ຊອກຫາຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານທີ່ຢາກປັບປຸງວິທີການຜະລິດຂອງຕົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ໂດຍ ຜ່ານການສ້າງເປັນກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ໃຫ້ເກີດມີວິຊາການບ້ານ.

- ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມ,ແນະນຳຫຼືສາທິດເພື່ອໃຫ້ເກີດການຮຽນຮູ້ຫຼັກວິຊາການຕ່າງໆໃນການຜະລິດ ຂອງກຸ່ມ, ຕະລອດຮອດການ ຈັດການ ບໍລິຫານກຸ່ມ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ.

- ຕະຫຼອດໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ້ອງມີການຕິດຕາມ- ຊຸກຍູ້, ປະເມີນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ ຄົງຄ້າງ.

- ຊອກຫາຜູ້ທີ່ສົນໃຈຕໍ່ຜົນຂອງການຮຽນຮູ້ທີ່ພົ້ນເດັ່ນເລົ່ານັ້ນ, ໂດຍຜ່ານຂະບວນ ການແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນຊຶ່ງກັນ ແລະກັນລະຫວ່າງ ຊາວບ້ານ, ກຸ່ມ ຕໍ່ ກຸ່ມພາຍໃນບ້ານ

➢ ຮັບຮອງແລະມອບໂອນຕາ່ງການສົ່ງເສີມ(ກຸ່ມແລະວິຊາການບ້ານ)ໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເປັນທາງການເພື່ອສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງແລະຂະຫຍາຍບົດຮຽນເລົ່ານັ້ນອອກສູ່ວົງກ້ວາງພາຍໃນບ້ານ

ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານແມ່ນກ່ຽວພັນກັບວົງຈອນການປະຕິບັດກິດຈະກຳຈາກການປະຕິບັດຂັ້ນຕອນນຶ່ງແລ້ວຈຶ່ງກ້າວໄປສູ່ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປໄດ້

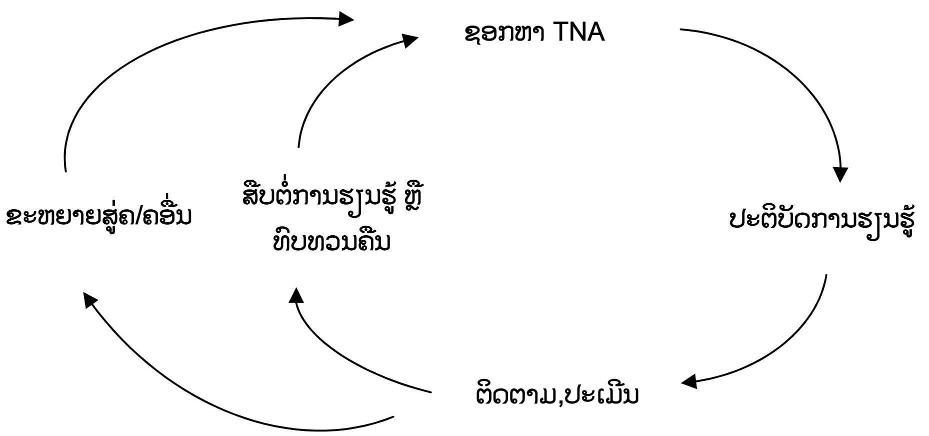

ການຊອກຫາຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກ(TNA) ແມ່ນຂັ້ນຕອນເລີ່ມຕົ້ນໃນວົງຈອນການ ປະຕິບັດກິດຈະກຳ. TNA ແມ່ນຖືກດຳເນີນການຊອກຫາຢ່າງນ້ອຍປີລະເທື່ອໂດຍເປັນເຈົ້າການຂອງ ອຳນາດການປົກຄອງພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກ ນັກສົ່ງເສີມເມືອງ. ຕະລອດຊ່ວງການ ດຳເນີນການຊອກ TNA ຊາວບ້ານຈະເປັນຜູ້ວິເຄາະແລະກຳນົດບັນຫາທີ່ກຳລັງປະສົບຢູ່ນັ້ນ, ຊອກຫາສິ່ງທີ່ເປັນອຸປະສັກທີ່ພາໃຫ້ເກີດມີບັນຫານັ້ນໆ ແລະ ລະບຸຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດອັນ ໃດທີ່ຕ້ອງການເພື່ອນຳໄຊ້ເຂົ້າແກ້ໄຂ. ຂໍ້ຕົກລົງດັ່ງກ່າວຈະເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດໂຄງ ການຮຽນຮູ້ຂຶ້ນ ໃນບ້ານນັ້ນໆ ອາດມີ ນຶ່ງ ເຖິງ ສອງໂຄງການ. ໃນນີ້ຊາວບ້ານຕ້ອງໄດ້ມີການ ກຳນົດຈຸດປະສົງແຈ້ງວ່າສິ່ງທີ່ເຂົາຢາກຮຽນຮູ້ແລະປັບປຸງແມ່ນອັນໃດ?ແລະມີສິ່ງໃດເປັນຕົວວັດຜົນທີ່ຕ້ອງບັນລຸໄດ້, ມີຄອບຄົວໃດແດ່ທີ່ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມ. ຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການຮຽນຮູ້ຮຽກວ່າ “ກຸ່ມຜະລິດ”.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຮຽນຮູ້ ແມ່ນຖືກດຳເນີນການເອື້ອອຳນວຍໂດຍວິຊາການບ້ານ ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກນັກສົ່ງເສີມຂອງເມືອງ. ຫົວຂໍ້/ເນື້ອໃນແລະໄລຍະເວລາຂອງ ໂຄງການເລົ່ານັ້ນ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ, ແຕ່ສິ່ງສຳຄັນຕ້ອງແມ່ນດຳເນີນໄປ ຢ່າງ ສອດຄ່ອງກັບ “ຮອບລະດູການຜະລິດ”,ເຊັ່ນ:ໃນກໍລະນີເປັນຫົວຂໍ້ການປູກພືດກໍ່ຕ້ອງ ເລີ່ມຈາກການຕຽມ

ດິນ,ປູກ,ດູແລຮັກສາ ຈົນເຖິງຂອດການເກັບກ່ຽວມັງນມັດ ແລະ ປຸງແຕ່ງ. ຕະລອດຊ່ວງໂຄງການ ຮຽນຮູ້ດຳເນີນຢູ່ນັ້ນ,ອາດມີຫຼາຍໆກິດຈະກຳຖືກປະຕິບັດ, ຮວມທັງ ການຝຶກອົບຮົມ,ການສ້າງແປງ ສາທິດ ແລະ ການທົດສອບກໍ່ເປັນໄດ້. ສາມະຊິກຂອງກຸ່ມຜະລິດ ແມ່ນ ຖືກກຳນົດໃຫ້ນຳເອົາຄວາມ ຮູ້ໄປນຳໄຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດຂອງຄອບຄົວຕົນເອງໂລດ.

ການຕິດຕາມຜົນການປະຕິບັດແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນຖືກດຳເນີນການ ເປັນໄລຍະໆ ຕະລອດຊ່ວງ ດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້. ການປະເມີນຜົນຈະຖືກດຳເນີນການໃນຊ່ວງທ້າຍຂອງຂະບວນ ການ. ເປົ້າ ໝາຍກໍ່ແມ່ນເພື່ອກວດຄືນການປະຕິບັດ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທຽບໃສ່ຄາດໝາຍທີ່ຕົກ ລົງໄວ້ໃນຊ່ວງ ການຫາ TNA. ຈຸດເລັ່ງສຳຄັນຂອງການຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນນັ້ນແມ່ນຢາກຮູ້ໄດ້ ວ່າສາມະຊິກກຸ່ມ ຜະລິດໄດ້ດຳເນີນການນຳໄຊ້ບົດຮຽນຢ່າງໃດ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ໄຊ້ບົດຮຽນໃໝ່ ຫຼື ບໍ່?, ເຂົາເຈົ້າແກ້ໄຂ ບັນຫາທີ່ໄດ້ປະເຊີນມານັ້ນໄດ້ຫຼືບໍ່ ແລະ ແບບແຜນການຜະລິດຖືກປັບປຸງ ແນວໃດ?, ມີເງື່ອນໄຂ ອັນໃດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕ່າງໆທັງດີ ແລະ ອ່ອນເກີດຂື້ນ.

ການຕິດຕາມແລະ ປະເມີນນີ້ເປັນການຊ່ວຍທັງກຸ່ມຜະລິດ, ນັກສົ່ງເສີມໄດ້ມີກອບໃນການ ຕັດສິນ ໃຈ ວ່າຈະດຳເນີນຕາມແຜນເດີມຫຼືຕ້ອງດັດປັບຢ່າງໃດ?

ຜົນການຕິດຕາມແລະປະເມີນຍັງເປັນອັນຊ່ວຍໃຫ້ນັກສົ່ງເສີມຕັດສິນໃຈໄດ້ວ່າຈະນຳເອົາກິດຈະກຳ ອັນໃດໄປເພີ່ມເຕີມໃນເວລາຂະຫຍາຍຜົນການຮຽນຮູ້ໄປສູ່ພາກສ່ວນອື່ນໆໃນຊຸມຊົນຕໍ່ໄປ. ເວລາ ໃດຈະເກີດມີຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າສະມາຊິກກຸ່ມຜະລິດສາມາດແກ້ບັນຫາໄດ້,ວິຊາການບ້ານສາມາດ ຈັດ ຕັ້ງການແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະວ່າງກຸ່ມກັບຊາວບ້ານຄອບຄົວອື່ນໆທີ່ສົນໃຈໄດ້.

ເວລາທີ່ໂຄງການຮຽນຮູ້ສິ້ນສຸດລົງ,ຜົນຮັບທີ່ມີຂື້ນຈາກການຮຽນຮູ້ຈະຖືກນຳໄຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການ ຫາ ຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມຕໍ່ໄປ. ແລະ ໂຄງການຮຽນຮູ້ໃນຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວອາດສືບຕໍ່ໂດຍສາມະ ຊິກ ກຸ່ມໝວດອື່ນ ຫຼືແມ່ນແຕ່ສະມາຊິກກຸ່ມເກົ່າ ແລະ ເຂົາເຈົ້າຍັງສາມາດກຳນົດສິ່ງທີ່ຕ້ອງການ ຮຽນຮູ້ ເພີ່ມເຕີມເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເຫັນໃນຊ່ວງເວລາປະຕິບັດກິດຈະກຳຜ່ານມານັ້ນ.

4.3 ການລິເລີ່ມ ແລະ ການຂະຫຍາຍລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

ການລິເລີ່ມລະບົບການສົ່ງເສີມດັ່ງກ່າວສາມາດດຳເນີນໄດ້ຕາມກຸ່ມບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງບັນດາໂຄງ ການ ແລະບັນດາ ບ້ານເປົ້າໝາຍເລົ່ານັ້ນອາດ ນອນໃນພື້ນທີ່ຂອງເຂດພູດອຍ ແລະ ທົ່ງພຽງຊຶ່ງມີ ອຸ ປະສັກ ແລະ ທ່າແຮງທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕາມສະພາວະຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ໄດ້ທົດສອບມາແລ້ວ.

VES ແມ່ນຫົວໜ່ວຍຈຸລັງຂອງຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ(***L E A***) ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນມີຄວາມພະຍາຍາມຂະຫຍາຍຮູບແບບດັ່ງກ່າວອອກສູ່ວົງກ້ວາງໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ. ແນ່ນອນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາຫຼາຍປີຈຶ່ງຈະສຳເລັດ. ແລະ ຕະລອດຊ່ວງເວລາການ ຂະຫຍາຍນີ້ລັດຖະບານມີຄວາມພະຍາຍາມບໍ່ນ້ອຍໃນການເຮັດໜ້າທີ່ປັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດ ຂອງອົງກອນ. ເວລາໃດຫາກ VES ສຳເລັດໃນການຂະຫຍາຍ:ແນ່ນອນພະນັກງານໃນຫ້ອງ ການ ກ ປ ເມືອງ ແລະ ສູນສົ່ງເສີມຂອງ ແຂວງຈະສາມາດຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ທີ່ເກີດຂື້ນໃນພື້ນຖານ.ຊຶ່ງໝາຍວ່ານັກສົ່ງເສີມ ແລະ ວິຊາການສະເພາະດ້ານກໍ່ຈະ ເປັນຜູ້ທີ່ເຮັດແຕ່ໜ້າທີ່ເອື້ອອຳນວຍ,ຫຼື ເປັນຄູຝຶກເພື່ອລິເລີ່ມ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ລະບົບຕໍ່ໄປ

ເວລາໃດທີ່ລະບົບຫາກຖືກນຳສະເໜີໄປສູ່ແຂວງໃໝ່,ກິດຈະກຳຕ່າງໆຈະດຳເນີນການປະຕິບັດ ໃນ ນຶ່ງ ຫາ ສອງ ເມືອງ ແລະ ໃນແຕ່ລະເມືອງ ເລືອກເອົາຫ້າ ເຖິງ ສິບ ບ້ານຕາມກຸ່ມບ້ານພັດ ທະນາ. ທີມນັກສົ່ງເສີມເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຈະຖືກມອບໝາຍໃຫ້ເປັນຜູ້ເອື້ອອຳນວຍການດຳ ເນີນການຂອງ VES ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍນັ້ນໆ. ທີມຄູຝຶກດັ່ງກ່າວຈໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກຄູຝຶກສູນກາງ MT ຂອງ NAFES ແລະ ເວລາເລີ່ມກິດຈະກຳທຳອິດຂອງລະບົບ, ທີມຈາກ ສູນກາງ ຈະດຳເນີນການລົງຢ້ຽມຢາມກຸ່ມບ້ານເພື່ອຊ່ວຍຊີ້ແຈງໃຫ້ລາຍລະອຽດເຖິງຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນແລະປະໂຫຍດ ຂອງລະບົບຕໍ່ ຊາວກະສິກອນໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ

ການຊີ້ແຈງຂະບວນການປະຕິບັດ VES ລະອຽດແມ່ນຈະຖືກນຳສະເໜີໃນກອງປະຊຸມຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານເປົ້າໝາຍ.ຕະລອດຊ່ວງດຳເນີນກິດຈະກຳໃນທຸກຂັ້ນຕອນໃນວົງຈອນ ຮອບທຳອິດ ທີມນັກສົ່ງເສີມເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຈະເປັນຜູ້ເອື້ອອຳນວຍນັບແຕ່ຂັ້ນຕອນຫາຄວາມຕ້ອງການໃນ ການຝຶກຈົນຄົບທຸກຂັ້ນຕອນໃນໂຄງການຮຽນຮູ້. ຄູຝຶກສູນກາງຈະໃຫ້ການຕິດຕາມສະໜັບສະ ໜູນ. ນັກສົ່ງເສີມຄົນໃດທີ່ຜ່ານການປະຕິບັດໂຄງການໄດ້ມີຜົນສຳເລັດກໍ່ຈະຖືກຢັ້ງຢືນຈາກກອງ ສົ່ງເສີມແຫ່ງຊາດ ແລະ ໃນທີ່ສຸດນັກສົ່ງເສີມທີ່ໄດ້ຖືກຢັ້ງຢືນແລ້ວນັ້ນກໍ່ສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ປ່ຽນ ແທນບົດບາດຄູຝຶກສູນກາງໃນ ແຂວງ,ເມືອງໄດ້. ແລະເຂົາເຈົ້າກໍ່ສາມາດໃຫ້ການແນະນຳສະໜັບສະໜູນ ນັກສົ່ງເສີມເມືອງໃນການຂະຫຍາຍລະບົບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວແຂວງໄດ້. ແທນທີ່ຈະດຳເນີນການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຢູ່ແຂວງອື່ນ ເຂົາເຈົ້າຈະສາມາດຈັດຢູ່ຕາມບ້ານພາຍໃນແຂວງ ໄດ້ໃນທີ່ສຸດ.

ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍໃໝ່ນັ້ນ, ເວລາໃດທີ່ ໂຄງການຮຽນຮູ້ບໍ່ທັນປະຕິບັດຄົບວົງຈອນ, ວິຊາການບ້ານຈະຍັງບໍ່ທັນຢັ້ງຢືນແຕ່ງຕັ້ງເປັນທາງການໄດ້ເທື່ອ, ຈະຕ້ອງມີການຄັດເລືອກຈາກ ສາມະຊິກກຸ່ມ ຊຶ່ງອາດເປັນໃຜຜູ້ນຶ່ງ ຫຼືແມ່ນແຕ່ຫົວໜ້າກຸ່ມເອງກໍ່ໄດ້, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເປັນການແນ່ໃຈວ່າເຂົາ ຄົນນັ້ນ ມີປະສົບການເບື້ອງຕົ້ນແລ້ວໃນກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ເຮັດຜ່ານມາແລະມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ສາມາດຈັດ

ຕັ້ງດຳເນີນການຕໍ່ເອົາເອງໄດ້ຈາກການໄດ້ສັງເກດເຫັນນັກສົ່ງເສີມເມືອງໄດ້ທຳການ ເອື້ອອຳນວຍກຸ່ມຜະລິດຜ່ານມາໃນຮອບລະດູການຜະລິດນຶ່ງນັ້ນ. ໃນຮອບສອງຂອງໂຄງການ ຮຽນຮູ້, ວິຊາການບ້ານຈະເປັນຜູ້ສືບຕໍ່ເອື້ອອຳນວຍຫຼືຝຶກຕໍ່ໂດຍມີນັກສົ່ງເສີມເມືອງສະໜັບສະ ໜູນຢ່າງໃກ້ຊິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນຈາກເມືອງກໍ່ສາມາດລຶດລົງໄປເປັນກ້າວໆ, ຂະນະທີ່ຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດຂອງວິຊາການບ້ານຄ່ອຍເພີ່ມຂື້ນເປັນກ້າວໆ.

ການສ້າງຕາໜ່າງພົວພັນລະວ່າງບ້ານກໍ່ໄດ້ຖືກຊຸກຍູ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນອັນເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ VES. ນັກສົ່ງເສີມເມືອງຈະເປັນຜູ້ຈັດແຈງການພົບປະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະວ່າງວິຊາການບ້ານທີ່ສ້າງໄດ້ໃນກຸ່ມບ້ານເລົ່ານັ້ນ. ແລະກໍ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຕ້ອງມີການຈັດການພົບປະລະວ່າງກຸ່ມກັບກຸ່ມຈາກແຕ່ລະບ້ານເພື່ອຮຽນຮູ້ສິ່ງໃດນຶ່ງທີ່ຕ່າງ ຝ່າຍມີຄວາມສົນໃຈ.ຫຼື ມີບັນຫາຄ້າຍຄຽງກັນ. ການໄດ້ຈັດຕັ້ງຕາໜ່າງພົວພັນແບບນີ້ກໍ່ເປັນການ ປະເມີນຜົນການປະຕິບັດ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳທີ່ໄດ້ອອກມາກໍ່ເປັນເໝືອນຜົນການປະເມີນກິດຈະ ກຳໃນຕົວມັນເອງ.

4.4 ງົບປະມານຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

ງົບປະມານປົກກະຕິຂອງລັດແມ່ນມີສະເພາະແຕ່ກອງສົ່ງເສີມແຫ່ງຊາດ, ສູນສົ່ງເສີມແຂວງ ແລະຫ້ອງການກະສິກຳເມືອງ ແຕ່ກໍ່ນ້ອຍ ແລະ ບໍ່ມີສຳລັບກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມທີ່ມີການ ວາງແຜນແລະດຳເນີນການຂອງບັນດາກິດຈະກຳໂດຍຊາວກະສິກອນ. ໃນຖານະເປັນສ່ວນນຶ່ງ ຂອງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເປັນຜູ້ສັນຫາງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງດຳເນີນການ VES ໃນບ້ານຂອງຕົນ.

ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນສຳລັບດຳເນີນການລະບົບ VES ໃນບ້ານແມ່ນມີສອງຢ່າງຄື: ຢ່າງນຶ່ງແມ່ນວັດຖຸອຸປະກອນເພື່ອດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້ ແລະ ອີກສ່ວນນຶ່ງເພື່ອເປັນຄ່າຕອບແທນແກ່ວິຊາການບ້ານ.

ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບໂຄງການຮຽນຮູ້ອາດແມ່ນສະຖານທີ່ຝຶກ,ເນື້ອທີ່ເພື່ອເຮັດແປງສາທິດ, ແນວພັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາວັກຊິນເປັນຕົ້ນ,ແຕ່ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນຂອງສາມະຊິກກຸ່ມຢູ່ແລ້ວ. ສະຖານທີ່ຝຶກອາດເປັນເຮືອນຂອງໃຜຜູ້ນຶ່ງໃນສາມະຊິກກຸ່ມ, ຫຼື ຫໍປະຊຸມບ້ານແລະ ອື່ນໆຕາມການເຫັນດີຂອງອຳນາດການປົກຄອງ. ສ່ວນແປງສາທິດແມ່ນດຳເນີນໃນເນື້ອທີ່ຜະລິດໃດນຶ່ງຂອງສາມະຊິກກຸ່ມໂດຍເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ ອອກຄ່າຝຸ່ນ,ແນວພັນ..ເອົາເອງຕາມການຕົກລົງໃນຊ່ວງຫາຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກເບື້ອງຕົ້ນ,ກ່ອນສະໝັກເຂົ້າເປັນສາມະຊິກກຸ່ມຜະລິດນັ້ນ.

ຖ້າຫາກເປັນປັດໃຈທີ່ຫາຍາກເຊັ່ນແນວພັນປັບປຸງໃໝ່ທີ່ບໍລິສຸດ,ຢາວັກຊີນ ,ແມ່ນນັກສົ່ງເສີມເມືອງ/ແຂວງນຳມາໃຫ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໂຄງການຮຽນຮູ້ນັ້ນໆ, ແຕ່ກໍ່ເປັນຈຳນວນນ້ອຍໄຊ້ສຳລັບການທົດລອງແລະສາທິດເທົ່ານັ້ນ. ຖ້າຫາກຊາວກະສິກອນຕັດສິນໃຈຢາກນຳໄຊ້ໃນຈຳນວນຫຼາຍເຂົາເຈົ້າຕ້ອງຊື້ຈາກສູນ,ສະຖານີເອົາເອງ. ນັກສົ່ງເສີມລັດຈະມີການຈັດພິມເອກະສານແນະນຳ,ຄູ່ມືແຈກຢາຍຕາມທີ່ສາມະຊິກກຸ່ມຕ້ອງການ/ຈຳເປັນໃນເວລາຝຶກອົບຮົມ.

ການໃຫ້ຄ່າຕອບແທນແກ່ວິຊາການບ້ານແມ່ນມີການຕົກລົງແຕ່ຕົ້ນ,ໃນຕອນທີ່ມີການມອບໝາຍໜ້າທີ່ກ່ອນນັ້ນ. ວິຊາການບ້ານບໍ່ໄດ້ມີເງິນເດືອນຫຼືຄ່າຈ້າງໃດໆຈາກລັດ, ແຕ່ຈະຖືກຈ່າຍຄ່າຕອບແທນໂດຍສາມະຊິກຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກວຽກຂອງຜູ້ກ່ຽວ. ການຈ່າຍອາດເປັນເງິນ,ວັດຖຸຫຼືອາດເປັນແຮງງານ

ມີຫຼາຍຮູບການໃນການຕອບແທນແກ່ວິຊາການບ້ານຂຶ້ນກັບການຕົກລົງຂອງສາມະຊິກກຸ່ມໂຄງການຮຽນຮູ້ ອາດເປັນໄກ່,ເຂົ້າ,ປາ ຫຼື ໄຂ່. ອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ສາມະຊິກກຸ່ມຜະລິດສະຫຼະແຮງງານຮ່ວມກັນໄປຊ່ວຍວຽກຂອງວິຊາການບ້ານເພື່ອເປັນການຕອບແທນກໍ່ໄດ້ ຫຼື ອາດລວບລວມເງິນສົດຈ່າຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເນື່ອງຈາກໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງຂຶ້ນກ່ວາເດີມ.

ການຈ່າຍຄ່າຕອບແທນໃນວຽກສົ່ງເສີມລະດັບບ້ານນັ້ນແມ່ນມີລັກສະນະຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນໂຄງການຮຽນຮູ້ ແລະການບໍລິການນອກໂຄງການ ແຕ່ຂຶ້ນກັບການຈັດແຈງຂອງອຳນາດ ການປົກຄອງ, ໂດຍມີການຕົກລົງໃນເບື້ອງຕົ້ນກ່ອນຈະໃຫ້ວິຊາການບ້ານດຳເນີນກິດຈະກຳ..

ນອກໄປຈາກສິ່ງທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງ,ວຽກການເງິນສຳລັບການຊຸກຍູ້ລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານຍັງມີອີກສອງຢ່າງສຳຄັນທີ່ອຳນາດການປົກຄອງສາມາດສັນຫາໄດ້ເຊັ່ນ: ຢ່າງທີນຶ່ງ ແມ່ນກອງທຶນພັດທະນາບ້ານແມ່ນສາມາດນຳໄຊ້ເພື່ອສ້າງໂຄງການຮຽນຮູ້ ແລະ ໃຫ້ຄ່າຕອບແທນວິຊາການ ບ້ານໄດ້. ຢ່າງທີ່ສອງໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ມີໃນພື້ນທີ່ນັ້ນກໍ່ສາມາດຈ່າຍສ່ວນນຶ່ງສຳລັບກິດຈະກຳອັນ ທີ່ເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງລະບົບ VES .ແຕ່ຄວນເປັນສ່ວນ ເສີມ, ຫາກບໍ່ແມ່ນເປັນອັນປ່ຽນແທນໃຫ້ແກ່ການທີ່ສາມະຊິກຊຸມຊົນຕ້ອງປະຕິບັດພັນທະ. ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອແນໃສ່ການສ້າງລະບົບ ແລະທັດສະນະເພິ່ງຕົນເອງໃນລະດັບບ້ານໃຫ້ມີໃນລະດັບສູງ ແລະ ບໍ່ຄວນໃຫ້ເງິນຈາກໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອເຂົ້າໄປມີບົດບາດໃນການບັ່ນທອນສິ່ງເລົ່ານັ້ນລົງ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຮັບຮູ້ແຈ້ງໃນສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແນ່ນອນໃນຊ່ວງພັດທະນາແລະກຳລັງທົດສອບນຳໄຊ້. ຜົນໄດ້ຮັບຕ້ອງມີການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຢ່າງໃກ້ຊິດ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳລະອຽດເພີ່ມເຕີມຈະໄດ້ມີການຈັດພິມແຈກຢາຍຕື່ມໃນອະນາຄົດໃກ້ໆນີ້.

4.5 ເຄື່ອງມື ທີ່ນຳໃຊ້ ໃນຂະບວນການ/ຂັ້ນຕອນການສົ່ງເສີມ

NAFES ແລະໂຄງການ (LEAP) ໄດ້ມີການພັດທະນາປື້ມເຄື່ອງມືສຳລັບດຳເນີນການສົ່ງເສີມຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມພາກສະໜາມຢ່າງເປັນຊຸດທີ່ສຳພັນຕໍ່ເນື່ອງ. ແຕ່ລະປື້ມເຄື່ອງມືໄດ້ມີ ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດລະອຽດຕໍ່ເນື່ອງສຳລັບການເອື້ອອຳນວຍໂຄງການຮຽນຮູ້ໃນການສ້າງລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ. ທຸກຂະບວນການນຳໃຊ້ແມ່ນໄດ້ທົດສອບຮ່ວມກັບນັກສົ່ງເສີມ ເມືອງ, ແຂວງ, ອຳນາດ ການປົກຄອງ ,ກຸ່ມຜະລິດຢູ່ໃນເກືອບ 100 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການໄລຍະທີ 1.

ໃນປີ 2004 ໂຄງການ LEAP ໄດ້ຈັດພິມ ປື້ມຄູ່ມືການສົ່ງເສີມອອກແລ້ວມີທັງເປັນພາສາລາວ ແລະພາສາ ອັງກິດ, ໂດຍປະກອບມີ 6 ເຄື່ອງມືສຳຄັນບວກກັບຕົວຢ່າງຕ່າງໆຈາກການນຳໃຊ້ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍມານັ້ນ. ລາຍລະອຽດແມ່ນ::

#1 ການນຳສະເໜີລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ

ເຄື່ອງມືນີ້ຈະຊ່ວຍນັກສົ່ງເສີມເມືອງອະທິບາຍລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເປົ້າໝາຍ. ໃນເຄື່ອງມືດັ່ງກ່າວໄດ້ອະທິບາຍແຈ້ງ 6 ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການພາຍໃນຊ່ວງ 90 ນາທີ ໂດຍມີການນຳໃຊ້ ໂປສເຕີ ແລະ ວີດີໂອເຂົ້າເສີມ.

#2 ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກແບບງ່າຍດາຍ (TNA-KISS)

ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ຊ່ວຍນັກສົ່ງເສີມດຳເນີນການເອື້ອອຳນວຍການປະຊຸມ ປະມານ ເຄິ່ງວັນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ. ຕະລອດຊ່ວງການດຳເນີນການຊາວບ້ານຈະໄດ້ມີການວິເຄາະບັນຫາ, ຈັດລຽງໝວດ ໝູ່ ແລະ ໃຫ້ບຸລິມະສິດ,ກຳນົດຄວາມຮູ້ແລະຄວາມສາມາດອັນໃດຕ້ອງປັບປຸງເພື່ອຊ່ວຍໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເລົ່ານັ້ນ. ໃນເຄື່ອງມືປະກອບມີຮ່າງແບບຟອມລາຍງານຜົນການຂອກ TNA ຊຶ່ງເປັນບ່ອນອີງສຳຄັນໃນການວາງແຜນດຳເນີນໂຄງການຮຽນຮູ້ຕໍ່ໄປ.

#3 ການວິເຄາະອຸປະສັກໃນຂະບວນການຜະລິດ

ເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍໃນການວິເຄາະຫາ TNA , ມັນໄດ້ອະທິບາຍແຈ້ງວິທີການຈະຊ່ວຍກະຕຸ້ນໃຫ້ຊາວບ້ານໃນຊ່ວງເວລາປະມານ ນຶ່ງຊົ່ວໂມງ ສາມາດວິເຄາະເຫັນສາຍເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາໃນຂະ

ບວນການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້ານັ້ນ, ໃນການວິເຄາະນີ້ແມ່ນຈະເຫັນໄດ້ແຈ້ງເຖິງບົດບາດຂອງ ເພດຍິງ ແລະຊາຍໃນຂະບວນການຜະລິດຊັດເຈນ.

#4 ການຕິດຕາມຜົນ (SIFT)

SIFT ແມ່ນການຮ່ວມຕີລາຄາຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນການນຳໃຊ້ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຝຶກ ກັບ ສາມະຊິກກຸ່ມແລະອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະຖືກກະຕຸ້ນໃຫ້ລະບຸຜົນທີ່ເຮັດໄດ້, ບໍ່ໄດ້ ທຽບໃສ່ຄາດໝາຍທີ່ວາງໄວ້ໃນຊ່ວງເຮັດ TNA ແລະ ກຳນົດວິທີການທີ່ ຕ້ອງຮີບຮ້ອນແກ້ໄຂ. ໃຊ້ເວລາດຳເນີນການ SIFT ປະມານ ແຕ່ 90 - 2 ຊົ່ວໂມງ..

#5 ການແລກປ່ຽນລະວ່າງຊາວກະສິກອນ (FEF)

FEF ຈະຊ່ວຍສາມະຊິກກຸ່ມໃນການແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນວ່າສິ່ງໃດທີ່ເຂົາເຈົ້າຮຽນຮູ້ແລະນຳໃຊ້ໄດ້ເກີດຜົນກັບຊາວບ້ານຄົນອື່ນທີ່ສົນໃຈໃນບ້ານ. ກິດຈະກຳທີ່ດຳເນີນປະມານເຄິ່ງຄາບໃນນີ້ຜົນຈາກການຮຽນຮູ້ຂອງສາມະຊິກກຸ່ມຜະລິດຈະຖືກວິເຄາະວິໃຈ ແລະຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ເຂົ້າ ຮ່ວມຈະໄດ້ຕັດສິນໃຈໃນການສືບຕໍ່ຮຽນຮູ້ກິດຈະກຳນັ້ນໆ ແລະ ໃນ ຮ່າງລາຍງານ FEF ໄດ້ມີ ການລະບຸຊື່ບຸກຄົນເລົ່ານັ້ນ.

#6 ການຂະຫຍາຍຕາໜ່າງສົ່ງເສີມຂອງບ້ານ (EVES)

ເຄື່ອງມືອັນນີ້ ນຳໃຊ້ໃນຊ່ວງທ້າຍຂອງໂຄງການຮຽນຮູ້ຮອບທີນຶ່ງຜ່ານໄປໃນບ້ານເປົ້າໝາຍທົດລອງນັ້ນ. ຈະໃຊ້ເວລາດຳເນີນການປະມານເຄິ່ງວັນ,ຊຶ່ງຈະມີຊາວບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ເຂົ້າຮ່ວມ. ຈະ ໄດ້ ມີການລາຍງານຜົນຂອງການປະເມີນໂຄງການຮຽນຮູ້ທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມມານັ້ນ ແລະ ວິຊາການ ບ້ານຈະໄດ້ຖືກມອບໝາຍໜ້າທີ່ເປັນທາງການ. ຍັງມີການຕົກລົງສິ່ງທີ່ຫ້ອງການ ແລະ ນັກສົ່ງ ເສີມເມືອງຕ້ອງສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ.

ຂໍ້ແນະນຳ ແລະ ແບບຟອມຕ່າງໆທີ່ມີໃນປື້ມເຄື່ອງມືບໍ່ໄດ້ເປັນຂໍ້ບັງຄັບຕາຍຕົວຜູ້ໃຊ້ສາມາດດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບຂອງພື້ນຖານໄດ້.

ນອກຈາກປື້ມເຄື່ອງມືແລ້ວໂຄງການສົ່ງເສີມກະສິກຳຍັງຜະລິດແລະພິມເອກະສານແນະນຳອື່ນຫຼາຍຫົວຂໍ້ສຳລັບນັກສົ່ງເສີມຊຶ່ງລວມມີທັງໝວດວິທີການສົ່ງເສີມ, ໝວດເຕັກນິກການຜະລິດ ທັງໝົດເລົ່ານັ້ນແມ່ນເລັ່ງໃສ່ຊ່ວຍພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຮວມທັງພະນັກງານຂອງອົງ ການຈັດຕັ້ງອື່ນໆທີ່ປະຕິບັດກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມໃນ ສ ປປ ລາວ. ອຸປະກອນດັ່ງກ່າວຕ້ອງມີ ການທົບ

ທວນແລະ ກວດແກ້ ໂຄງການສົ່ງເສີມກະສິກຳມີຄວາມຍິນດີຮັບເອົາຄຳຕິຊົມແລະຂໍ້ ຄິດເຫັນຈາກທຸກໆທ່ານ

5 <u>ການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງກອນ ຂອງ L E A</u>

5.1 ບົດບາດຂອງການຝຶກອົບຮົມ

ການຝຶກອົບຮົມແມ່ນສິ່ງສຳຄັນໃຈກາງສຳລັບລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ ແລະ ການບໍລິການ ວຽກສົ່ງເສີມຂອງລັດ. ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນສາມາດສ້າງໄດ້ຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການແກ້ບັນຫາໃນການຜະລິດ. ການຝຶກຍັງເປັນມາດຕາການສຳຄັນໃນການເສີມສ້າງຂີດ ຄວາມສາມາດ ຂອງພະນັກງານລັດໃນການສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມຕ່າງໆຂອງຊາວ ກະສິກອນ.

ການຝຶກອົບຮົມທີ່ນຳໃຊ້ດຳເນີນການຢູ່ໃນ ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ (LEA) ແມ່ນບົນພື້ນຖານທັດສະນະ" ທັງຮຽນ ທັງ ເຮັດ". ພະນັກງານລັດມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດແມ່ນໄດ້ ຜ່ານ ການນຳໃຊ້ປະຕິບັດເຂົ້າໃນການເຮັດໜ້າທີ່ປົກກະຕິຂອງຕົນ ແລະ ປະຊາຊົນກໍ່ແມ່ນໄດ້ຜ່ານ ການດຳເນີນກິດຈະກຳການຜະລິດຕົວຈິງ"

ປະສິດຕິຜົນຂອງການຝຶກແບບນີ້ຂື້ນກັບ:

- 'ຄວາມຈິງຂອງຊີວິດ' ຫົວຂໍ້ ແລະ ວິທີການຝຶກຕ້ອງນອນໃນພື້ນຖານເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະປະເຊີນໜ້າຕົວຈິງຫຼັງຈາກຊື້ນສຸດການຝຶກໄປເຮັດໜ້າທີ່. ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຮຽນຮູ້ຕ້ອງແມ່ນການແກ້ບັນຫາຕົວຈິງ ຫາກບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ເປັນຫຼັກການທາງທິດສະດີ..
- 'ດູນພິນິດພິຈາລະນາ' ຂອງສຳມະນາກອນ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກຕ້ອງໄດ້ມີການຄົ້ນຄິດວິເຄາະຂໍ້ມູນຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງ,ມີຄວາມຕັດສິນໃຈສູງໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ກ້າສະແດງອອກ. ຫາກບໍ່ແມ່ນເປັນພຽງການເຂົ້າຮ່ວມສັງເກດການຕາມພັນທະແລະແຈ້ງການ
- 'ທັກສະການເອື້ອອຳນວຍ' ຂອງຄູຝຶກ. ບົດບາດຂອງຜູ້ເປັນຄູຝຶກເພື່ອສ້າງໂອກາດໃຫ້ເກີດການຮຽນຮູ້ ບໍ່ແມ່ນເປັນພຽງການອະທິບາຍ/ສົ່ງຂໍ້ມູນ, ຄູຝຶກຕ້ອງໄດ້ກຳນົດໜ້າທີ່, ໃຫ້ໂຈດ, ໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການປະເມີນຕົນເອງຂອງສຳມະນາກອນຢ່າງຈິງຈັງ

ການຝຶກໃນເຊີງປະຕິບັດການນີ້ບໍ່ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ມາຟັງການບັນລະຍາຍໃນຫ້ອງຝຶກ ແລະບໍ່ແມ່ນການທີ່ຈະໃຫ້ມີຜົນດ້ານຄວາມເຂົ້າໃຈຂໍ້ມູນທາງເຕັກນິກວິຊາສະເພາະ. ກົງກັນ ຂ້າມ" ການ

ຝຶກ ທັງຮຽນ ທັງ ເຮັດ" ແມ່ນມຸ້ງເນັ້ນໃສ່ການປຸ່ງນທັດສະນະ, ເສີມສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຂື້ນ ແລະ ນີ້ມັນເປັນການສ້າງປະຖົມປັດໃຈໃຫ້ແກ່ການກໍານົດພາລະກິດ ແລະ ຄວາມຕັດສິນໃຈເລັ່ງແກ້ບັນຫາທີ່ມີ ແລະຈະເກີດຂື້ນໃໝ່

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮູບແບບການຝຶກນີ້ແມ່ນຕ້ອງການຄູຝຶກທີ່ມີປະສົບການສູງໂດຍສະເພາະຄູຝຶກສູນກາງ. ສໍາຄັນບໍ່ນ້ອຍກ່ວາກັນນັ້ນກໍ່ແມ່ນການເຮັດວຽກເປັນທີມໃນທຸກລໍາດັບຂັ້ນການຄຸ້ມ ຄອງໃນລະບົບການຝຶກ. ການພ້ອມ ແລະ ຈິງໃຈຮຽນຮູ້ດ້ວຍກັນ ຈາກປະສົມການທີ່ມີແມ່ນປັດ ໃຈຕັດສິນແກ່ການສ້າງຄວາມຊ່ຽວຊານ/ສໍານານງານຂອງແຕ່ລະຄົນ

ສິ່ງສຸດທ້ານທີ່ຕ້ອງລະບຸ ແມ່ນ " ການຝຶກອົບຮົມໃນໂຕມັນແລ້ວບໍ່ແມ່ນສິ່ງສາມາດແກ້ໄດ້ທຸກບັນຫາທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສົ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. ຜົນສໍາເລັດຈະເກີດຂື້ນສົມບູນແບບນັ້ນແມ່ນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອັນຈໍາເປັນພື້ນຖານເໝາະສົມ, ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນການຝຶກ/ສົ່ງເສີມກໍ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນຕົວຈິງທີ່ເປັນລະບົບໄດ້ຍາກ.

5.2 ການຝຶກອົບຮົມ ຂອງ ພະນັກງານສົ່ງເສີມ

ການພັນຂະຫຍາຍລະບົບ/ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວມີສອງປະເພດການຝຶກໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ

<u>ກ) ການຝຶກພະນັກງານເມືອງໃຫ້ເປັນນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານ.</u>

ພະນັກງານສ່ວນຫຼວງຫຼາຍໃນຫ້ອງການ ກ ປ ເມືອງ ແມ່ນນັກວິຊາການເຊັ່ນ: ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ປ່າໄມ້ , ຊົນລະປະທານ ແລະ ອື່ນໆ. ສະນັ້ນ ການຝຶກອົບຮົມ,ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຕ່ລະແຂວງ/ເມືອງເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່ານັກສົ່ງເສີມສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ການ ແນະນໍາໄດ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ. ນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານຕ້ອງສາມາດ ສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງສ້າງໂຄງການຮຽນຮູ້ທີ່ກ່ຽວກັບການປູກພືດ, ລ້ຽງສັດ, ປ້ອງກັນດິນເຊາະເຈື່ອນ ,ການຈັດການນໍ້າ, ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ການຕະລາດ, ແລະ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວ ກັບລະບົບການຜະລິດ.

ວິຊາການສະເພາະດ້ານຈາກຂະແໜງການໃນຂັ້ນແຂວງ, ຈະເປັນຜູ້ເຮັດໜ້າທີ່ເສີມສ້າງນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານໃຫ້ແກ່ເມືອງໂດຍມີການສໜັບສະໜູນຢ່າງໃກ້ຊິດຈາກຄູຝຶກສູນກາງ. ໄລຍະເວລາ ການຝຶກ ປະມານ 10-15 ວັນ ຈະແບ່ງອອກຝຶກເປັນ ສອງ ຫາ ສາມຄັ້ງຕໍ່ປີນີ້ງຢູ່ໃນແຕ່ລະ ແຂວງ,ຊຶ່ງ

ຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂດ້ານງົບປະມານ ແລະ ຄູຝຶກຂອງແຂວງຮວມທັງຈຳນວນນັກສົ່ງເສີມ ເມືອງທີ່ຕ້ອງການເຂົ້າຮັບການຝຶກ

ໃນອະນາຄົດໃກ້ໆນີ້ບັນດາໂຮງຮຽນກະສິກຳຊັ້ນກາງ, ມະຫາວິທະຍາໄລກໍ່ຈະໄດ້ມີການໃຫ້ ຄວາມຮູ້ແກ່ນັກສຶກສາດ້ານການສົ່ງເສີມຮອບດ້ານອັນຈະນຳໄປສູ່ການປະກອບເປັນພະນັກງານສົ່ງເສີມໃນຂັ້ນເມືອງທີ່ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ໄວ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄຊ້ເວລາຝຶກແອບວຽກດົນ.

<u>ຂ) ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກ ດ້ານວິທີການສົ່ງເສີມ.</u>

ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນການດຳເນີນການສ້າງລະບົບສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານນັ້ນພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກຕາມຫຼັກສູດພື້ນຖານສະເພາະເພື່ອນຳໄປປະຕິບັດບົດບາດ, ວິທີການສົ່ງເສີມ. ຮວມທັງວິທີນຳໄຊ້ເຄື່ອງມືໃນການສົ່ງເສີມແຕ່ລະຂັ້ນຕອນນັ້ນ

ພະນັກງານໃນສູນສົ່ງເສີມແຂວງ ຢ່າງນ້ອຍຕ້ອງມີ ນຶ່ງຄົນ ທີ່ສັນທັດດີກັບວິທີການສົ່ງເສີມ. ພະນັກງານຜູ້ນີ້ຈະເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງທີມທີ່ຮັບຜິດຊອບດຳເນີນການສ້າງ (VES) ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ ແລະ ກໍ່ເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນນັກສົ່ງເສີມເມືອງດ້ວຍການໃຫ້ຄຳແນະນຳບໍ່ວ່າ ດ້ານການປະເມີນສະພາບຊຸມຊົນນະບົດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການສື່ສານສຳພັນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ/ພັດທະນາອົງກອນ ໃນຊຸມຊົນຕ່າງໆ.

5.3 ການຝຶກອົບຮົມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ

ການຝຶກຊາວກະສິກອນແມ່ນການປະຕິບັດພາລະກິດເພື່ອສ້າງໂຄງການຮຽນຮູ້, ທີ່ມີການເອື້ອອຳນວຍໂດຍວິຊາການບ້ານ ແລະ ການສະນັບສະໜູນຈາກນັກສົ່ງເສີມເມືອງ.ການວາງແຜນ ແລະ ວິທີປະຕິບັດໂຄງການຮຽນຮູ້. ແຕ່ມີຈຸດສຳຄັນທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງກັບ ກິດຈະກຳນີ້ເຊັ່ນ:

- ໂຄງການຮຽນຮູ້ ແມ່ນອອກແບບໃຫ້ກວມທັງໝົດ"ຮອບລະດູການຜະລິດ" ອາດນຶ່ງເຖິງສອງລະດູການ. ກຸ່ມຜະລິດນຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ສະມະຊິກ ປະມານ 10 ຄອບຄົວ
- ການສ້າງແລະເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຮຽນຮູ້ຕ້ອງຍຶດຖືຫຼັກການໃນການສົ່ງເສີມຢ່າງຈິງຈັງຄື" ຕ້ອງສອດຄ່ອງຄວາມຕ້ອງການ, ມີສ່ວນຮ່ວມ,ເບິ່ງບົດບາດເພດຍິງແລະຊາຍ ແລະມີຄວາມຫ້າວຫັນ"

- ຜົນທີ່ໄດ້ຈາກໂຄງການຮຽນຮູ້ບໍ່ຄວນໃຫ້ຕິດພັນພຽງແຕ່ກັບການໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ຕ້ອງສ້າງທັດສະນະເພິ່ງຕົນເອງໃຫ້ໄດ້ໃນຂະບວນການແກ້ບັນຫາ ແລະ ເຫັນໄດ້ການສ້າງໜໍ່ແໜງລວມໝູ່ຂອງປະຊາຊົນ

ຫຼັງຈາກລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານດຳເນີນການສຳເລັດລົງ, ວິຊາການບ້ານກໍ່ຍັງມີຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກນັກສົ່ງເສີມຢູ່ເຊັ່ນ: ການຍົກຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານໃໝ່ໆຊຶ່ງອາດຖືກຮຽກເຊີນ ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກນຳວິຊາການສະເພາະດ້ານໃດນຶ່ງທີ່ຈຳເປັນ ແຕ່ການຝຶກ,ຕິດຕາມ ທີ່ໃກ້ ຊິດກໍ່ຈະເປັນການຝຶກແບບ ໃຫ້ການແນະນຳກັບທີ່ ໃນຂະນະທີ່ມີ ການປະຕິບັດກິດຈະກຳ ການສົ່ງເສີມໂດຍ ນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານຂອງເມືອງ.

6 <u>ວິທີຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍ LEA ຂອງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ</u>

6.1 ປະເພດຂອງໂຄງການ

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຕ່າງປະເທດເຫັນວ່າມີຄວາມສຳຄັນໃນການເຮັດໜ້າທີ່ຜັນຂະຫຍາຍ/ ນຳໃຊ້ **ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ.** ຫຼັກການ ,ໂຄງປະກອບ ແລະ ຂະບວນການປະຕິບັດ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນເອກະສານນີ້ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໜ້າວຽກປົກກະຕິຂອງສູນສົ່ງເສີມ ກະສິກຳແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມ ກ ປ ເມືອງລວມທັງບັນດາໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກງົບປະມານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ. ດັ່ງນັ້ນ,ຕ້ອງໄດ້ເຫັນແຈ້ງວ່າຮູບແບບການສົ່ງເສີມອັນນີ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາປະເພດໂຄງການຊຶ່ງປະກອບມີ:

<u>ກ) ການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງອົງກອນລັດ</u>

ໂຄງການໃດທີ່ມີເປົ້າໝາຍເນັ້ນໃສ່ການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງສາຍຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງຂອງກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕະລອດລົງຮອດແຂວງ ແລະ ເມືອງນັ້ນຕ້ອງໄດນຳໃຊ້ລະບົບ/ ຮູບແບບການສົ່ງເສີມດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນເອກະສານນີ້,ບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເຂົ້າມາພັດທະນາຮູບ ແບບ/ທາງເລືອກ ແລະ ຍຸດທະສາດອັນໃໝ່ຕື່ມອີກ.

<u>ຂ) ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຢີ</u>

ມີຫຼາຍໂຄງການທີ່ເນັ້ນການຊຸກຍູ້ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີແລະແບບແຜນການຜະລິດໃໝ່. ຕົວ ຢ່າງການປູກພືດເສັ້ນໃຍ, ການປ້ອງກັນພືດແບບປະສົມປະສານ,ການປູກເຂົ້າ, ການປ້ອງກັນ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງໜ້າດິນ ແລະ ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້. ໄລຍະຜ່ານມາໂຄງການເລົ່ານັ້ນມີ ການອອກ

ແບບໂດຍຈຳກັດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນແລະກໍ່ອ້ອມກອດຢູ່ກັບຂະແໜງການວິຊາສະເພາະ ໃດນຶ່ງ.ສະນັ້ນໃນຕໍ່ໜ້າການອອກແບບກໍ່ຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ການສ້າງໂຄງການທີ່ຖື ເອົາຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນເປັນຫຼັກ ແລະ ປະສົມປະສານຫຼາຍສາຂາວິຊາເຂົ້າ ຮ່ວມນຳກັນ.

ຄ) ການພັດທະນາຊຸມຊົນ

ໂຄງການທີ່ປະຕິບັດໃນລະດັບບ້ານມັກຈະນຳໃຊ້ຮູບແບບການສົ່ງເສີມລະບົບການທຳຟາມຊຶ່ງ ອ້າງອີງວ່າເຕັກນິກເຂົ້າສົ່ງເສີມແມ່ນມີການກຳນົດຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ. ນີ້ແມ່ນມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບລະບົບການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ, ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ,ມີຫຼາຍໆໂຄງການພັດທະນາຊຸມຊົນ ໄດ້ປະສົມປະສານກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມເຂົ້າກັບການສ້າງຫົວໜ່ວຍສິນເຊື່ອ ແລະ ສະໜອງປັດໃຈການຜະລິດ. ຖ້າຫາກແມ່ນກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້ຜູ້ວາງແຜນແລະ ຜູ້ຄຸ້ມຄອງໂຄງການຕ້ອງເຫັນ ຄວາມແຕກຕ່າງໃຫ້ແຈ້ງວ່າກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມແມ່ນຕ້ອງດຳເນີນໄປຕາມຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງປະເທດນີ້ ສ່ວນອົງປະກອບຫຼືໜ້າວຽກອື່ນຂອງໂຄງການແມ່ນເປັນພຽງການສະໜອງ ໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນໃດນຶ່ງ ແລະ ກໍ່ຈຳກັດໃນກອບເວລາໃດນຶ່ງເທົ່ານັ້ນ.

6.2 ການສອດທ້ອຍເຂົ້າກັບຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ

ການນຳສະເໜີໂຄງການໃໝ່ ຫຼື ສືບຕໍ່ຊ່ວງໄລຍະໃໝ່ ຕ້ອງຖືກປະເມີນໂດຍລັດຖະບານເພື່ອໃຫ້ ແນ່ໃຈວ່າໂຄງການເລົ່ານັ້ນສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານບຸລິມະສິດ ແລະ ກໍ່ຕ້ອງໄປຕາມວິໃສທັດ/ຍຸດທະສາດການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ລວມທັງ ຍຸດ ທະສາດການລຶດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ

ໃນຊ່ວງປະເມີນນັ້ນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະໄດ້ເບິ່ງຄືນຄວາມສອດທ້ອຍວຽກໂຄງ ການເຂົ້າກັບຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວເປັນຢ່າງໃດດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນເອກະສານນີ້. ລະ ບົບດັ່ງກ່າວ ນີ້ແມ່ນຍູ້ແຮງການຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນ,ຊຶ່ງໝາຍວ່າມັນອາດແຕກຕ່າງກັນໄປໃນ ແຕ່ລະໄລຍະ ແລະທອ້ງຖິ່ນປະຕິບັດ, ແຕ່ຕ້ອງມີທິດລວງແລະລັກສະນະອັນດຽວກັນ,ຊຶ່ງສິ່ງດັ່ງ ກ່າວນີ້ຕ້ອງໄດ້ສັງຮວມເຂົ້າໃນການອອກແບບແຕ່ລະອົງປະກອບໜ້າວຽກຂອງໂຄງການອັນປະກອບມີ:

- ການອອກແບບໂຄງການສົ່ງເສີມຕ້ອງນອນໃນຫຼັກການດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍມາກ່ອນແລ້ວນັ້ນ ໝາຍວ່າຕ້ອງສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາລະບົບການສົ່ງເສີມທີ່ມີລັກສະນະທັນລົງສູ່ຮາກຖານ,ຜູກພັນຫຼາຍພາກສ່ວນ,ມີສ່ວນຮ່ວມ,ຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການ, ປະສົມປະສານ,ເບິ່ງບົດບາດເພດຍິງແລະຊາຍ,ສ້າງໝັ່ນແໜງລວມໝູ່ ແລະ ເພິ່ງຕົນເອງໄດ້.

- ກິດຈະກໍາການສົ່ງເສີມບໍ່ໃຫ້ມີລັກສະນະຈໍາແນກຊັ້ນຄົນ, ບໍ່ວ່າເຊື້ອຊາດສາດສະໜາໃດ, ໜ້າທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດກໍ່ແມ່ນຍົກສູງບົດບາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຍິງ ແລະ ສາມະຊິກຊຸມຊົນທີ່ເປັນຄອບຄົວທຸກຍາກຂາດເຂີນກ່ວາໝູ່.

- ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມບໍ່ແມ່ນຈະປ່ຽນແປງໄປຕາມເປົ້າໝາຍການປະຕິບັດກິດຈະກໍາຂອງແຕ່ລະໂຄງການ. ພະນັກງານເມືອງແມ່ນນັກສົ່ງເສີມຮອບດ້ານ,ຂະນະທີ່ພະນັກງານໃນຂະແໜງການຕ່າງໆໃນພະແນກ ແມ່ນວິຊາການສະເພາະດ້ານ. ຢູ່ໃນລະດັບບ້ານກິດຈະກໍາການສົ່ງເສີມຕ້ອງຖືກຈັດຕັ້ງ ແລະ ເອື້ອອໍານວຍການປະຕິບັດໂດຍສາມະຊິກຊຸມຊຸນເຂົາເຈົ້າເອງ

- ການປະຕິບັດວຽກສົ່ງເສີມຕ້ອງໄປຕາມວົງຈອນຂອງວຽກດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍສ່ວນນື່ງໃນຂໍ້4 ການກໍານົດກິດຈະກໍາກຸ່ມຮຽນຮູ້/ຜະລິດ ຕ້ອງບົນພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການທີ່ປະເມີນໄດ້ໂດຍອໍານາດການປົກຄອງບ້ານແລະ ຊາວບ້ານ. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຕ້ອງໄດ້ນໍາໄຊ້ເພື່ອຕີລາຄາຜົນສໍາເລັດ. ນອນນັ້ນ, ກິດຈະກໍາການຈັດຕັ້ງການແລກປ່ຽນບົດຮຽນເພື່ອໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນຂອງຊຸມຊົນໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນການປະຕິບັດ.

- ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດການສັບສົນ ຄໍາສັບທີ່ຕ້ອງໄຊ້ໃນການສົ່ງເສີມນີ້ຕ້ອງເອກະພາບວ່າ" ຜູ້ເອື້ອອໍານວຍຂອງບ້ານ ແມ່ນ "ວິຊາການບ້ານ" ແລະ ກິດຈະກໍາກຸ່ມຜະລິດຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນແມ່ນ " ໂຄງການຮຽນຮູ້"

- ບໍ່ຄວນໃຫ້ຄ່າຈ້າງໃດໆແກ່ຊາວກະສິກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກໍາການສົ່ງເສີມ. ແຕ່ທີ່ສໍາຄັນໄປກ່ວານັ້ນ ແມ່ນ ການກໍານົດວິທີການເພື່ອໃຫ້ການຕອບແທນແກ່ວິຊາການບ້ານຕ້ອງແມ່ນການຕັດສິນໃຈຕົກລົງຂອງສາມະຊິກກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານຫາກບໍ່ແມ່ນຈາກພະນັກງານໂຄງການ

ຈຸດສໍາຄັນສຸດທ້າຍເພື່ອຍໍ້າການອະທິບາຍນີ້ແມ່ນທຸກໂຄງການສົ່ງເສີມຕ້ອງຊຸກຍູ້ ທັດສະນະ " ເຊື່ອໝັ້ນຕົນເອງ,ເປັນໂຕຂອງໂຕເອງ, ແລະ ມີຄວາມຍືນນານ ບໍ່ຂື້ນກັບ ແລະ ລໍຄອຍແຕ່ຄໍາສັ່ງແນະນໍາຈາກສູນກາງ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ. ເຖິງແມ່ນວ່າບາງຄັ້ງຄາວ ມີຄວາມຈໍາເປັນ ທີ່ລັດ ແລະ ໂຄງການຕ່າງປະເທດຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການສົງເຄາະ ແຕ່ຕ້ອງເຫັນໃນທັດສະນະ ມັນເປັນມາດຕາການແກ້ໄຂໄລຍະສັ້ນ/ສະເພາະໜ້າຊຶ່ງຕ້ອງແຍກແຍະອອກຈາກວຽກການພັດທະນາກໍ່ຄືການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ. ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແຂວງ ແລະ ເມືອງສາມາດຊ່ວຍຊາວກະສິກອນ ກໍານົດແລ່ງ

ສິນເຊື່ອ, ແນວພັນ,ຢາວັກຊິນແລະອື່ນໆໄດ້ແຕ່ເຂົາເຈົ້າບໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ຕ້ອງສະ ໜອງປັດໃຈ ເລົ່ານັ້ນ, ນອກຈາກຈະເປັນຈຳນວນໃດນື່ງເພື່ອເປົ້າໝາຍການທົດສອບໃນແປງສາທິດ ແລະ ການຝຶກ ແລະ ວິຊາການບ້ານກໍ່ເຊັ່ນດຽວເຂົາບໍ່ແມ່ນເປັນປະຕູຜ່ານດ້ານສະໜອງ ປັດໃຈ ແລະ ການຕະລາດຜົນ ຜະລິດໃດໆ. ກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການຜະລິດອັນໃໝ່, ການສ້າງ ເປັນກອງທຶນໝູນວຽນ ແລະ ອອມຊັບຄວນມີຂື້ນເພື່ອເປັນການ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ແລະ ທົດແທນ ສິ່ງຈຳເປັນ. ແຕ່ຫາກບໍ່ແມ່ນໄຊ້ເງິນຈ່າຍຄ່າເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມວຽກ ສິ່ງເສີມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ໃນບາງກໍລະນີ ອາດສະໜອງໄດ້ໃນຮູບແບບພາເຂົ້າສາມັກຄີ ຫຼືນ້ຳຮ້ອນນ້ຳຊາ ຖ້າຫາກ ຊາວບ້ານ ເຂົາເຈົ້າຫາກມີການຈັດຕັ້ງການປະຊຸມເອົາເອງ.

6.3 ຄວາມຢືດຢຸ່ນໃນຊ່ວງເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ LEA ແມ່ນມີຫຼາຍຢ່າງໃນດ້ານຫຼັກການ ແລະ ຂະບວນການ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມ, ແຕ່ກໍ່ບໍ່ໄດ້ເປັນລະບົບທີ່ແຂງກະດ້າງຕາຍຕົວດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວໃນຕໍ່ ໄປນີ້:

- ເນື້ອໃນທາງດ້ານເຕັກນິກຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມ ແລະ ຜົນທີ່ຕ້ອງບັນລຸໄດ້ ຈາກແຕ່ລະກິດຈະກຳ;
- ໄລຍະເວລາໄຊ້ດຳເດີນການແຕ່ລະໂຄງການຮຽນຮູ້,ຄວາມຖີ່ໃນການຈັດປະຊຸມ,ສະຖານທີ່ ແລະເວລາໄຊ້ແຕ່ລະຄັ້ງ;
- ສ່ວນປະກອບຂອງກຸ່ມຜະລິດ, ຈຳນວນກຸ່ມຕໍ່ບ້ານ,ການພົວພັນລະວ່າງກຸ່ມກັບການຈັດຕັ້ງ ອື່ນໆຂອງທ້ອງຖິ່ນ
- ປະເພດກິດຈະກຳການຕິດຕາມແລະໂຄງສ້າງການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ຕ້ອງເກີດມີ ຂື້ນໃນລະບົບ ການສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ VES

ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ ***L E A*** ບໍ່ໄດ້ກຳນົດວ່າຕ້ອງວາງຕາຕະລາງເວລາຂອງກິດຈະກຳ ປະຈຳອາທິດ ຫຼື ປະຈຳວັນແຕ່ຢ່າງໃດ, ລາຍຊື່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກໍ່ບໍ່ໄດ້ໝາຍວ່າເປັນບຸກຄົນທີ່ຕ້ອງປະ ສານສະເໝີໄປ. ບໍ່ໄດ້ວາງເງື່ອນໄຂວ່າຂໍ້ມູນທາງເຕັກນິກອັນໃດສະເພາະຕ້ອງກະຈ່າຍໄປທົ່ວ ທຸກ ບ້ານແລະກໍ່ບໍ່ໄດ້ບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເປັນສາມະຊິກເພື່ອເປັນທຶນອອມຊັບ,ຄ່າພົວ ພັນການຕະລາດ ຫຼືເພື່ອການຈັດຕັ້ງອື່ນໆຂອງບ້ານ. ທັງນີ້ກໍ່ເພາະວ່າມັນຕ້ອງເປັນລະບົບ ການສົ່ງ ເສີມທີ່ເນັ້ນໃສ່ການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກ ຫຼາຍ, ຂຶ້ນ ກັບຊາວບ້ານເປັນຜູ້ຕັດສິນໃຈເລືອກເອົາ.

ສຸດທ້າຍນີ້ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຕອບຄຳຖາມທີ່ສຳຄັນກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້/ເນື້ອໃນທາງເຕັກນິກ ຂອງກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມເຊັ່ນ: ຈະເຮັດຮູບແບບການສົ່ງເສີມທີ່ເນັ້ນໃສ່ສະໜອງຄວາມຕ້ອງ ການອັນນີ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບກໍລະນີທີ່ໂຄງການຕ່າງໆຢາກຊຸກຍູ້ການໄຊ້ເຕັກໂນໂລຍີສະ ເພາະໄດ້ຢ່າງໃດ?. ເຕັກໂນໂລຍີຂອງໂຄງການຕ່າງໆນັ້ນບໍ່ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຄວາມ ຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ ສະເໝີໄປ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ,ມັນຖືກກຳນົດໂດຍຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ມາຈາກ ພາຍ ນອກຂອງຊຸມຊົນ ,ຊຶ່ງອາດຈະມີ ເຫດຜົນທີ່ດີກໍ່ໄດ້.ແຕ່ຊາວບ້ານບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ທີ່ເລິກເຊິ່ງຕໍ່ໂອກາດທາງເຕັກນິກທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ບໍ່ເຫັນໄດ້ບັນຫາທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການກຳນົດຂອງ ຄົນພາຍນອກ. ສະນັ້ນ, ໂຄງການລັດຖະ ບານແລະຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆ ແມ່ນມີບົດບາດສູງ ໃນ ການສ້າງສະຕິສຳນຶກໃນດ້ານດັ່ງກ່າວ ເພື່ອນຳໄປໃຫ້ ແລະ ຂະຫຍາຍໂອກາດ,ທາງເລືອກໃຫ້ ແກ່ຊາວຊົນນະບົດ. ແຕ່ນີ້ກໍ່ບໍ່ໄດ້ໝາຍ ວ່າບັນດາໂຄງການເລົ່ານັ້ນເປັນພຽງທີ່ພັກຜ່ອນໃນການ ນຳໄຊ້ຮູບແບບ"ການກະຈ່າຍເຕັກໂນ ໂລຍີ" ແຕ່ຢ່າງໃດ!

ໃນຖານະທີ່ເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງລະບົບ/ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ, ການນຳສະເໜີເຕັກໂນ ໂລຍີຕ້ອງຕິດພັນກັບຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມແລະໃຫ້ການສຶກສາແກ່ປະຊາຊົນ, ຫາກບໍ່ແມ່ນ ເປັນພຽງລະບົບປູ່ສອນຫຼານ ຫຼືເປັນພຽງຮູບການບອກເລົ່າ. ຕໍ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວມີຄວາມຈຳເປັນຄື:

- ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມປຶກສາກັບປະຊາຊົນໃນໄລຍະການວາງແຜນສ້າງໂຄງການ/ແຜນງານການສົ່ງເສີມ
- ຜູ້ຊ່ຽວຊານຕ້ອງເລືອກເຕັກໂນໂລຍີທີ່ເປັນການຂະຫຍາຍໂອກາດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ຫາກບໍ່ແມ່ນໄປຈຳກັດມັນໃຫ້ນ້ອຍລົງ.;
- ເຕັກໂນໂລຍີໃໝ່ນັ້ນຕ້ອງຖືກນຳສະເໜີໃນຮູບການທົດສອບ/ທົດລອງກ່ອນຈະຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍ/ນຳໄຊ້ສູ່ວົງກ້ວາງ
- ວິທີການສ້າງໃຫ້ເກີດການຮຽນຮູ້ໂດຍໃຫ້ເກີດການແລກປ່ຽນລະວ່າງຊາວບ້ານຄວນຖືກນຳໄຊ້ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນເຈົ້າການຕໍ່ເຕັກໂນໂລຍີໃໝ່ນັ້ນ ພຽງໃດ?

ການຜັນຂະຫຍາຍນຳໄຊ້ລະບົບ/ຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວນີ້ບໍ່ແມ່ນການກີດກັ້ນໂຄງການໃດ/ນຶ່ງເພື່ອສ້າງໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຈາກເຕັກໂນໂລຍີອັນໃດອັນນຶ່ງແຕ່ຢ່າງໃດ, ຫາກເປັນພຽງ ການຢາກໃຫ້ດຳເນີນການຕາມຂໍ້ແນະນຳທີ່ງ່າຍໆດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນ, ຊຶ່ງເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍກໍ່ແມ່ນ ແນໃສໃຫ້ເຫັນ ຄວາມສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນທີ່ເປັນຜູ້ນຳໄຊ້ເຕັກໂນໂລຍີ ,ຫາກບໍ່ແມ່ນຕົວເຕັກໂນໂລຍີນັ້ນໆ. ນີ້ແມ່ນການສົ່ງເສີມທີ່ເນັ້ນຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ເຫັນປະໂຫຍດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ເປັນກົກ ເພື່ອໃຫ້ເກີດມີເຫງົ້າພະລັງຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ໜັກແໜ້ນແກ່ນສານ.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

ເປັນເອກະສານອ້າງອີງທີ່ໃຊ້ໃນການຮວບຮວມເພື່ອການດັດສົມຮູບແບບການສົ່ງເສີມໃນ ລາວ

1. 1949, Edmund Brunner and E. Hsin Pao Yang, “Rural America and the Extension Service”, Columbia University

2. 1965, AH Saville, “Extension in Rural Communities: A Manual for Agricultural and Home Extension Workers”. Oxford University Press

3. 1966, DJ Bradfield, “Guide to Extension Training” (1st Edition), FAO

4. 1973, Addison Maunder, “Agricultural Extension: A Reference Manual” (1st Edition), FAO

5. 1974, Anne van den Ban, “Inleiding tot de Voorlichtingskunde”, (Dutch edition first published by Boom, later quoted in English editions: 1988, van den Ban and Hawkins, and 2004, Leeuwis and van den Ban)

6. 1982, Martin Adams, “Agricultural Extension in Developing Countries”, Longman

7. 1988, Niels Roling, “Extension Science: Information Systems in Agricultural Development”, Cambridge University Press

8. 1997, Uwe Jens Nagel, *Alternative Approaches to Organizing Extension,* in Swanson “Improving Agricultural Extension: A Reference Manual (3rd Edition)” FAO

9. 1999, Neuchatel Group, “Common Framework on Agricultural Extension”

10. 2004, Cees Leeuwis and Anne van den Ban, “Communication for Rural Innovation: Rethinking Agricultural Extension” (3rd Edition), Blackwell Publishing

11. 1994, Jules Pretty, "Alternative systems of inquiry for sustainable agriculture" IDS Bulletin, 25(2), University of Sussex

12. The Lao PDR Country Paper, presented by Mr Bounliep Chounthavong, former Director of the Agricultural Extension Agency, to the “Regional Expert Consultations on Strengthening the Agricultural Extension Systems for Productive and Sustainable Agriculture and Rural Development”, FAO, Bangkok, 1996

13. PEP ‘Project Completion Report: An Internal Assessment’, published by the Department of Agriculture in 1999.

14. ‘Report of the Final Evaluation’ of FIAT (project LAO/92/007), produced by UNDP in 1999.

15. The information in this section is largely taken from ‘IPM in the Lao PDR’, a booklet produced by the FAO Regional Vegetable IPM Programme in 2003.

16. This section is based on ‘Existing Extension Approaches in Lao PDR, a report by LEAP, 2002

17. Report of the ‘Review Workshop: Assessment on Existing Extension Approaches in Lao P.D.R’, published by LEAP, October 2002.